

ה א ק ד מ י ה ל ל ש ו ן . ה ע ב ר י ת

לענוני

מפתחות

למאמרים, למלים ולעניינים

שבפרכים כו (תשכ"ב)—לה (תשל"א)

ירושלים

תשל"ד

מפתחות אלה הם המשך למפתחות לכרכים א — כה של "לשוננו", שיצאו בשנת תשכ"ז. יזמם פרופ' יחזקאל קוטשר ז"ל, שהיה עורך "לשוננו" בשנות תשכ"ו — תשל"ב. לפי הוראותיו המפורטות של פרופ' קוטשר ז"ל נערכו המפתחות בידי מר דוד טלשיר והוגהו בידי הגב' עפרה כהן. המערכת מודה להם על טרחתם הנאמנה ועל שקידתם על דיוקם ועל עיצוב צורתם של המפתחות.

מ"מ

תוכן העניינים

5	מפתח המאמרים
13	מפתח העניינים
26	מפתח המלים: עברית
39	ארמית
41	כנענית, אוגריתית
42	יידיש
43	ערבית, יוונית ורומית
44	מפתח מראי מקומות שנידונו
47	מפתח דברי ביקורת וסקירה

מפתח המאמרים

(לפי א"ב של שמות מחבריהם)

אברמסון, שרגא: על שני ספרי דקדוק, כו 24–28; עוד על "כתאב אלמצותא", כו–כח 66–68; דברי חכמים וחידושים, כט 75–79.
אהוביה, אברהם: "עצור ועוזב בישראל", ל 175–178; עוד לעניין "עצור ועוזב", לא 160.

אהרוני, יוחנן: מובח הלבונה מלכיש, לה 3–6.
אוישקין, דוד: קבר – – – יהו אשר על הבית – שחזור סכימתי של תכנית הקבר, לג 297–303.

אופנהיימר, בנימין: "המעוררין" – מונח פולחני עתיק מן המזרח הקדמון, ל 163–174.
אורבך, אפרים אלימלך: לשון וענין, לב 122–128.
אורנן, עוזי: שיטת ניתוח מבני של דימויים ביצירות ספרותיות, כו 40–47; כזה וכזאת, לב 46–52; כולל ומחוזר, לה 272–291.

אידלברג, שלמה: עוד על "שופט ושפט", לב 275.
איתן עלי: ליגלוגלי לשון של העברית הטכנית, כו–כח 384; עוד הערה להקדמת רס"ג, לג 317–318; אברהם גייגר על לשון חז"ל, לד 158.
אלון, חנוך: לזיהוי "ענן" ו"עב" במקרא, לא 180–182.

אלוני, נחמיה: הערות ל"כתאב אלמצותא", כו 269–272; למאמרי "הערות לכתאב אלמצותא", כו–כח 69; ספר הקולות – כתאב אלמצותא למשה בן אשר, כט 9–23, 136–159; קבוצת העשר בלשון הדיבור במאה העשירית, לב 153–172; עלי בן יהודה הנזיר וחיבורו "סודות הלשון העברית", לד 75–105, 187–209.
אלמוני: ראה מהרשק, אהרן אריה.

אנוך, פאול (ו-גדי קפלן): המהות הפיסיקלית של ההטעמה בעברית הישראלית, לג 208–222.

אשכנזי, שמואל: מילונות עברית כיצד? – הערות על "המילון החדש" לאבן שושן, לא 123–137, 217–234, 299–310.

אשל, בן-ציון: מוסך, נוסך = "יזק" (מתכת), לג 72–73.
בהט, יעקב: למהותה של האסוסיאציה הלשונית-האמנותית – עיונים בבעית סגנון האמנותי של ש"י עגנון, לב 376–388; הערה למאמרי "למהותה של האסוסיאציה", לג 80.
בית-אריה, מלאכי: גיקודו של מחזור ק"ק ורמיוזא, כט 27–46, 80–102; לתיקון תאריך, לד 238.

בלאו, יהושע: כיוונים סימנטיים בעברית, כו 67; על האפופוניה בלשונות השמיות, כו 68–74; על מעמדן של העברית והערבית בין יהודים דוברי ערבית במאות הראשונות של האסלאם, כו 281–284; הריבוי השבור בערבית, כט 275–278; מהדורה חדשה של פירוש המשניות לרמב"ם, סדר מועד ונשים, ל 54–60; דקדוק משה חדש של הלשונות השמיות, ל 136–156; עשרה > *israjh*, לב 267–268; פירוש המשניות לרמב"ם, סדר נויקין, לא 235–239; דקדוק עברי חדש, לא 318–320; החל בהוראת "התחיל בדבר והמשיך בו",

- לב 53–58; פירוש המשניות לרמב"ם, סדר קדשים, לב 399–401; מחקר על הצבעים במקרא, לב 402–406; שני ספרים חדשים מתחום מילונות המקרא, לב 60–67; מילון חדש לשפה הערבית הקלאסית והמודרנית, לב 231–235; לעניין דחיית משקל קטלון בידי קטלון, לב 239; אוסף מאמרים מתחום הבלשנות הכללית והרומניסטית, לב 312–316; על מחקר אחד בלקסיקוגרפיה משה, לד 141–143; על מונחי המתמטיקה בימי הביניים, לד 144–147; מחקר על בניין פיעל, לד 228–233; (רש"א ליונשטם) אוגרית צלי "קילל", לה 7–10; פירוש המשניות לרמב"ם, סדר טהרות, לה 75–78; שחזור "עוקב" של השמית הקדומה על סמך האכדית, לה 303–307; עוד לעניין קטל-קטל, לה 318.
- בן-אשר, מרדכי: "יד הלשון" ליצחק אבינרי, כט 279–289; עוד ל"מהלכים", לא 160; דקדוק הפועל הארמי ב"הלכות פסוקות", לד 278–286, לה 20–35; הערה לפעלים הארמיים, לה 320.
- בן-דוד, ישראל: לחה, לה 316–317.
- בנדוד, אבא: תשובה, כז-כח 373–379.
- בן-חיים, זאב: מן העבודה במילון ההיסטורי, כז-כח 170–178; עוד לעניין הנשר והעיט, כז-כח 293–294; עם העיון בכתובת ספירה, לה 243–253; נביאים ראשונים נוסח שומרו, לה 302–392.
- בנית, מנחם: אוצר הצרפתית היהודית של ימי הביניים, ל 61–64.
- בן-מנחם, נפתלי: "עטרת הוד וצפירה מפוארה", לה 319.
- בן-נון, יחיאל: הערות ל"ספר הקולות למשה בן אשר" לאלוני, לא 75–77.
- בן-שמאי, חגי: "יתני" = יתן לי, לה 312–317.
- בראנד, יהושע: איצטלין, לב 276–278.
- בר-אפרת, שמעון: ראה טוליארי, פ' די-.
- ברגנרין, ניסן: ממנו בגוף נסתר, כז-כח 40–43; למילון התלמודי: עשה בעברית ובארמית; קרחא, קרחא; גרדן, גירדן, לב 117–121; לעניין קרחא, גרדן, לב 340, 412; למילון התלמודי: כלך, אולכה לך, הולכה לך, לב 129–134, לד 240; לשון הדבור היהודית בגולה כמקור לחקר העברית, לד 165–171.
- ברויאר, מרדכי: הר נרזים, לב 18.
- ברין, גרשון: על התואר "בן המלך", לא 5–20, 85–96.
- גוגנהיים, חוה וחיים: גדרפס-קנטרופס, לה 207–210.
- גויטיין, שלמה דב: ארבע כתובות עתיקות מגצות קהיר, ל 197–216; תיקון למאמרי "ארבע כתובות עתיקות מגצות קהיר", לא 160.
- גולדברג, אברהם: לטיב יב לשון המשנה, כז-כח 104–117.
- גולדין, יהודה: לעניין "טעה=שכח", לא 240.
- גולדברג, גרשון: על טקסטים חדשים בלשון הרר, לב 247–263.
- גולדשמידט, דניאל: ספרו-ספרו, לה 313–315.
- גומפרץ, יחיאל גדליהו: וְכָל-עֶרְכָּךָ (ויקרא כז, כה), כז-כח 44–48.
- גושן-גוטשטיין, משה: על הברכה, לב 59–62.
- גרבל, אירנה: על לשון מגילת ישעיהו, כז-כח 140–146; על שיטות הניקוד בעברית, בערבית ובארמית, כז-כח 73–76.
- גרוס, בן-ציון: למקורם של "מונח" ו"תמחוי", ל 181–196; לתולדותיו של "אשבורן", לב 279–297.

- גרינפלד, חיים יונה : בחינות לשוניות בכתובת ספירה, כו-כח 303-313; קוים דיאלק-טיים בארמית הקדומה, לב 359-368.
- גרינץ, יהושע מאיר : פוטיסר - שר הטבחים, ל 12-17; הערה של תוספת, לא 79-80; "משלי שלמה" - בירורים בשאלת היחס שבין שלושת הקבצים בס' משלי המיוחסים לשלמה, לב 243-269, לד 159-160; עוד לעניין 'ער' ו'לוחית', לה 79.
- גן, ריינר : ערדן, לב 409-441; הכתובת זארמית מטקסילה, לד 314-317.
- דה-פריס, בנימין : חלקה של העברית ביידיש ההולנדית, כו 58-55; המינוח בתלמוד בבלי, כט 160-166.
- דור, מנחם : הנשר והעיט, כו-כח 290-292.
- דותן, אהרן : השוא ומשרתי התביר לפי הנוסח המקורי של 'דקדוקי הטעמים', כו-כח 189-213.
- דיקמן, שלמה : בעיות לשוניות בתרגום שירה קלאסית, כו-כח 267-276.
- דמסקי, אהרן : "התהפך כסא מלכה" - גלגליה של קללה נמרצת, לד 185-186.
- דור, אפרים : יפח-יפוח, כו-כח 72.
- דורביץ, אבי : אימתי נטבע בעברית הצירוף 'שלוש על ישראל', כו-כח 297-302; עקרון 'Azraqar = Amqar(r)una, לג 18-24.
- הלקין, אברהם ש' : מן הפרשנות השומרונית - פירושו של אבן-לחסן הצורי לפרשת האזינו, לב 208-246.
- המילון ההיסטורי : מן העבודה במילון ההיסטורי, כו-כח 170-178, 277-289.
- הנמן, גדעון : מבוא לניקוד המשנה, כט 198-202.
- ווינרניץ, אוריאל : על ממדן הגיאוגרפי של לשונות יהודיות ושל תרבות ישראל, כו 125-137.
- ווינרניץ, מאקס : ראשית ההברה האשכנזית בזיקתה לבעיות קרובות של היידיש ושל העברית האשכנזית (תרגום דב סדן), כו-כח 131-147, 230-251, 318-339.
- וידרנפלי : הצורה רבון במקורות עבריים, כו-כח 214-217; למאמרו של ילון 'במקרא ובסידור', לג 68-69; לעניין 'רבון' במקורות עבריים, לג 69.
- וייכסלפיש [פסלו], מרדכי א' : הצמחים איומא, אנא ובאשה, לד 270-277.
- ויס, רפאל : מ = נו, כו 97-203; פסח = חמל, חוס, כו-כח 127-130; 'ספרתי' במגילת ישעיהו א' לח, יב, ל 179-180.
- ורטהיימר, יהודית : עוד על צורות 'פעלהו' ו'פעלהו' והבעת הנושא הסתמי במגילת הסרכים, לד 155-156.
- זיידמן, ישראל איסר : לביורר 'תמם' ו'נתך', כו-כח 181.
- זילבר, דוד : הגיוני לשון בעקבות פשוטו של מקרא, כו 3-6.
- חבצלת, מאיר : לקט מלשונות הגאונים שבפי הרמב"ם, כו-כח 314-317.
- טולינארי, פ', די- : האוטומציה בשירות מדע הלשון (תרגום שמעון בראפער), כו-כח 148-169.
- טור-סיני, נפתלי הרץ : על תיקוני סופרים טמירים בלשון ספר שמואל, כו 1-2; בעקבות הלשון והספר, כו 77-92, 184-204; מועד הלשון - לאקדמיה ללשון העברית, לב (פתיחה).
- טנא, דוד : המשך הנמדד של התנועות בעברית, כו 220-268; האם תוכנו של השורש העברי ערוך?, לב 173-207.

יהלום, יוסף: נוספות למחזור ייני, לא 211–216; הניקוד הארץ-ישראלי בקדושתות הדותה למשמרות ותופעות הלשון העולות ממנו, לד 25–60.

ייבין, ישראל: מלים מנוקדות ב"מדרש הגדול", כתב-יד יהודה לוי נחום בחולון, כט 71–74; לפירושם של שניים ממונחי המסורה הבבליה למקרא, ל 25–28.

ייבין, שמואל: הערות בלשניות ט', כז–כח 1–9; מידות ומשקלות תקניות שונות בישראל בתקופת המקרא, לא 243–250; הערות בלשניות י', לב 5–11; עוד לעניין שופט–מלך, לג 3–6; הערות בלשניות י"א: מונח מקראי לגומחה?, אתיק מהו?, משנה המלך, לה 165–174.

ילון, חנוך: תוספת שאינה אלא גריעה, כז–כח 70–71; שוה שמשמעותו תנועה מהירה, טרופה, כז–כח 79–83, (תיקון) כז–כח 224; גלגלי פללי השוא שבאותיות הדומות, כז–כח 84–95, (תיקון) כז–כח 224; קדמא שאינה קדמא, מתיגה, כז–כח 218–224; מה בין ר' שלמה אלמולי לר' אליהו בחור?, כז–כח 225–229; עובדות, כז–כח 379; מתיגה, "כמעט מתגו",

כט 24–26; הערות ותיקונים למבוא לניקוד המשנה, כט 59–62; מדרשות ומקראות, כט 213–221; הערות ונוספות, ל 240; לדעת לעות את יעף דבר, ל 248–249; לעניין "אחר", לא 78; דברי לשון בפיוטי ייני, לא 118–122; למאמרו של ש"א ליושטם, "עבר לעבר בעברית של חול", לא 160; במקרא ובסידור: מלת היחס "על" = ב, לא 283–286; לשונות אמץ, לב 1–4; נוספות למאמרי "לשונות אמץ", לב 407–408.

יעקובוביץ, י': לעניין "פרקד", לא 240.

יפת, שרה: חילופי שרשים בפועל בטקסטים המקבילים בספר דברי הימים, לא 165–179, 261–279.

יצחקי, יוסף: דעותיהם של סופרי ההשכלה על הלשון העברית ודרכיהם בהרחבתה וחידושה, לד 287–305, לה 39–59, 140–154.

ירון, ראובן: "כסף זוח" בתעודות יב, לא 287–288.

כגן, אליעזר: טשרניחובסקי בהטעמה הארץ-ישראלית, לא 37–66. הערות לויכוח בשאלת הספונדיוס בהקסאמטר, לג 43–47.

כהן, אמוץ: לזיהוי ה"את", כט 63–64; שם הפועל בתוספת ה, לג 238; שתי הערות: א. לזוהותם של הסקאים, ב. למאמרו של ליושטם ("לשוננו"), לד 153–154.

כהן, נעמי ג': שמותיהם של יהודי יב כמקור לידעויות היסטוריות, לא 97–106, 199–210.

כסלו, מרדכי א': ראה וייכסלפיש.

כרמיאל, ישעיהו: ממילון ההשכלה, לא 111–117; הציור בלשונו של מאפו, לד 306–308. פשר, רמון: עוד ל"עצור ועזוב", לא 240.

לבני, יצחק: עוד לעניין זכר–הזכיר, כז 279.

לבנסטון, אברהם: מבנה הפסוק העברי, לב 389–398.

לוי, ברוך אברהם: הערות למספר מונחים טכניים של הפולחן התנכ"י, ל 3–11.

ליברמן, שאול: (וי' קוטשר:) חרגין, חרמין ותגרין, כז–כח 34–39; הערות [למבוא לניקוד המשנה של ילון], כט 59–61; לחפר פרות ולעטלפים, כט 132–135; הוראות נשפחות: המרה-ניצוח; דרך, אפטרופוס; שינוי, מעל, בגידה; דבקים, פגעים; נצר, נעץ, נאץ, נאק, נהק, נהג, נקק; ארוחה, רוחה, חררה (חריה); שמיר ושית, חלמיש וברזל? לב 89–102. שלוש הערות קצרות: א. "דרך", ב. "התחזק", ג. "בלה", לג 76–77.

ליושטם, שמואל אפרים: ובעד השלח יפלו (יואל ב, ח), כז 62; יפח, יפח, יפח, יפח, כז 205–208; נוספות לעניין יפח, כז 280; הצלע המורחבת בחרו האוגרית והמקראי, כז–כח 111–126; לתולדות הצורות יפח, יפח, יפח, כז–כח 182; שאר, כז–כח 295; לטקסטים

- חדשים בלשון אוגרית, כט 6-8; אנכי אַחַטָּנָה, כט 69-70; זוטות אוגריתיות, ל 85-91; שופט ושפט, ל 272-274; עבר לעבר בעברית של חז"ל, לא 21-22; עיונים בדרכי המליצה שבמקרא ובכתבי אוגרית, לב 27-36; על אמות קריאה באוגריתית, לב 369-373; היורד כאם קריאה באוגריתית, לג 111-114; לשאלת "או...?", לג 319; "עבדך ובנך אני", לד 148.
- לייבל, דניאל: "קציר" ו"קיץ", כו 163; ביטול דגש כפלן בגלל כפל קודם, כז-כח 383; האם היה שורש נדף בלשון המקרא, כט 3-5; יעבטון - ערבון, כט 222-225.
- לנדאו, דב: הערות למהותה של המטאפורה הספרותית, ל 305-320.
- לנדאו, יעקב מ': מחקר על החינוך היהודי במארוקו, לה 308-310.
- לנדאו, רחל: לדרכי היוצרותם של צירופים כבולים בעברית של ימינו, לה 130-139.
- מדין, מאיר: ליגלוגלי לשון של העברית הטכנית, כז-כח 384.
- מהרשק, אהרן אריה: עוד לעניין "עצור ועזוב", לג 70-71.
- מורג, שלמה: לפירושו של המונח "מַצְוֹתָא", כו 273-278; הערות לתיאור שיטת הניקוד של מחזור וורמייזא, כט 203-209; (ורפאל ספן): מלשון הדיינים ויורדי הים בישראל, לא 289-298, לב 308-325; לתורת ההגה של הארמית הבבלית, לב 67-88.
- מורשת, מנחם: הנשוא הקודם לשני נושאים בלשון המקרא, לא 251-260.
- מילגרום, יעקב: כָּפַר על/בעד, לה 16-17.
- מילון היסטורי: ראה המילון ההיסטורי.
- מירסקי, אהרן: שורשי לשון הפיוט, ל 296-304; ממדרש ולפיוט ולשירת הספרדים, לב 129-139; משמעות החרוז בשירת ספרד, לג 150-195.
- מירקין, ראובן: אי + שמות הפעולה בעברית הספרותית החדשה, כו 217-219; מילון הסלנג הישראלי, לא 72-74; כתבי פרופ' זאב בן-חיים, לב א-יג; משקל מופעל, לב 140-152.
- מישור, מרדכי: לעניין "דרך", לשון שלטון, לג 76; היעדר ניגוד שורק/חולם בכ"י שניקודו טברני (ספרי וטיקן 32), לג 309-311; "גוסי" - ביוני פועל, לד 157; "תרשיש" - ים, בדברי חז"ל, לד 318-319.
- מנצור, יעקב: על יידועו של הצירוף "שמו של שם" בכתבי ש"י עגנון, ל 92-112.
- מרגליות, אליעזר: עברית וארמית בתלמוד ובמדרש, כז-כח 20-33.
- מרחביה, חן: על תעתיק מלים עבריות בכתב יד לאטיני מן המאה השלוש-עשרה, כט 103-114, 247-274, ל 41-53.
- נוה, יוסף: כתובות ארמיות קדומות, כט 181-197; כתובות כנעניות ועבריות, ל 65-80; תוספות לכתובות הארמיות, ל 157-160; כתובות פניקיות ופוגיות, ל 232-239; כתובות ארמיות ממוקפקות, לב 326-332; (וי' קוטשר, ש' שקד): הכתובות הארמיות של אשוקה, לד 125-136; (וי' קוטשר): הכתובת הדו-לשונית (יונית-ארמית) מארמאי, לד 309-313; כתובות ארמיות על אבני גבול בארמניה, לה 155-160.
- סדן, דב: ראה וויינרייך, מאקס.
- סוקולוף, מיכאל: העברית של בראשית רבה לפי כתב-יד ואטיקן 30, לג 25-42, 135-149, 270-279; $|t| - |\theta|$ - שתי פונמות בארמית מקראית, לד 239; הפעלים הארמיים ב"הלכות פסוקות", לה 235-242.
- סילברמן, מיכאל: הערות לשמות שבטסקטים מאוסף מיכאלידיס, לד 66-71.
- ספן, רפאל: לסיווגה הסמנטי של המטאפורה, כו 35-39; (וי' מורג): מלשון הדיינים ויורדי הים בישראל, לא 289-298; לב 308-325.

פאול, שלום מ': דגמי ניסוח של החוק בישראל ובמסופוטמיה, לד 257–266.
 פגיס, דן: מקורות לסעולתו של לוי אבן אלתבאן במחקר הלשון, כז-כח 49–57.
 פינס, רוני: הערות לשיפור סימונם של חירק וחולם בכתבי העברי, לא 138–149.
 פירסטון, פנינה: "שלף" – ארמאיוס שלא הוכר, לה 318.
 פלק, זאב: שופט ושפט, ל 243–247.
 פרידמן, מרדכי עקיבא: "משלם" בגיזות קהיר, לד 72–74, 237–238.
 פרידמן, שמא יהודה: כל הקצר קודם, לה 117–129, 192–206.
 פרץ, יצחק: לדרכי ההדגשה בעברית החדשה, כז 118–124.
 פרת, מאיר י': רצוי אָחיו, כז 64.
 צוקר, משה: הערות להקדמת רס"ג לתהלים, לג 223–230.
 צרפתי, גד בן-עמי: קטע מתוך מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי, כז-כח 176; עיונים בסמאנטיקה של לשון חז"ל ובדרשותיהם, כט 238–244; תולדות מלים, לא 67–71; "אסף" בית שער, לא 79; מסכת שמחות, לא 150–159; הצורות "פעלהו" ו"פעלהו" והבעת הנושא הסתמי במגילת הסרכים, לב 63–66; ביקורת מילון פיצדו, לב 335–338; עוד לעניין "טעה" = שכח, לב 338; מהדורה חדשה של המגילה החיצונית לבראשית, לג 115–128; הכתובות הפניקות והפוניות של מושבות המערב, לד 137–140; "ינם" – שם של מידת נפח?, לד 154; אבות טקסטים ואמות קריאה, לה 18–19.
 קדרי, מנחם צבי: מילון ומפתח למדרשי השמות התנכיים באגדה [לד"מ הרדוף], כז 65–66; פרקי תחביר וסמאנטיקה עבריים מלפני מאה שנה, כז-כח 96–110; שדות סמאנטיים בלשון המגילות הגנוזות, כט 226–237; זיווגי שם-עצם (הרכבים מן הסוג dvandva) בעברית המקראית, ל 113–135; התקבולות המקראיות מבחינה סימאנטית, לב 37–45; מעמדו של התחבירן הקרוי "מושא כפול", לד 245–256.
 קוגוט, שמחה: הניתן למצוא במקרא צורת "קט(i)" = "קטל"? לד 20–24; כפל-הוראה בשורש "לקח" במקרא, לד 320.
 קוטשר, יחזקאל: לשונן של האיגרות העבריות והארמיות של בר פוסבה ובני דורו – מאמר שני: האיגרות העבריות, כז 7–23; מחקר דקדוק הארמית של התלמוד הבבלי, כז 149–183; (ו-ש' ליברמן): חרגין, חרמין ותגרין, כז-כח 33–39; בשולי המילון המקראי:
 1. *אָסֶף; 2. אָפֶר; 3. גָּדוּד; 4. גָּלְגַל; 5. מְהַלְכִים, כז-כח 183–188; מחקר השמית הצפונית-מערבית בימינו, כט 47–58, 115–128; אל קוראי לשוננו, כט 131; בשולי המילון המקראי:
 6. דָּרְבָן; 7. לקח – קבל – נשא – נטל; 8. גלגל; 9. מְהַלְכִים; 10. *אָסֶף, ל 18–24; מפעל המקרא של האוניברסיטה העברית, ל 217–231; הארמית והעברית של ארבע הכתובות העתיקות [מגילות קהיר], ל 215–216; נוספות לספרו של גורדון, לא 33–36; לעניין עצור ועוזב, לא 80; למילון לשון חז"ל ובירור בעיה דקדוקית אחת: 1. אִילַת במשנה; 2. אָפֶר;
 3. חֵיל-חֵייל; 4. טעה = שכח; 5. הִזְבִּיל = הציג; קן קולמוסא; 6. סִפִּין – סִכִּין; 7. עֵדֶן – עֵדְנָה – עֵדֶן – אֶדֶן; 8. פרקד – פרקדן; 9. קמצוץ; 10. צורת הרבים של כינוי הקניין וכינוי המושא, לא 107–117; בשולי מאמרה של ש' יפת, לא 280–282; עוד לצורת הרבים של כינוי המושא, לא 240; דברי העורך, לב (פתיחה); קטעי גיזות למכילתא דר' ישמעאל – אבות טקסטים: רבינו / רבי; מארכן – מברכם, מקצרן – קצרן; האריך / האיריך; הרדופני – רודיפנה; רהיטני – ריטני; יוני הרדסיות – רודסיות; גדולה – גידולין – גדלון; גירות – גזילות; שלוי – סלוי (שלוי), לב 103–116; תשובה [לפרופ' בלאו], לב 269–271; בשולי מאמרו של פרופ' ליונשטם, לב 274; בשולי המילון המקראי: 11. מרר; 12. דרך – לשון

- שלטון; 13. חלב – גבעה, לב 343–346; תשובה לפרופ' ליושטס, לב 374–375; "והיא משכירין והיא מזכירין", לג 78, 240, 319; כנענית-עברית-פניקית-ארמית-לשון חז"ל – פונית, לג 83–110, 240; בעקבות Ugaritica V, לד 5–19; (וי' נה, ש' שקד): הכתובות הארמיות של אשוקה, לד 125–136; (וי' נה): הכתובת הדו-לשונית (יונית-ארמית) מארמאזי, לד 309–313.
- קוטשר, רפאל: מהלכים ואחיותיה, כו 93–96; מפתח למאמרו של יחזקאל קוטשר, מחקר דקדוק הארמית של התלמוד הבבלי, כו 178–183; המקבילות השומריות של māhāzu, לד 267–269.
- קוסובר, מרדכי: בעלן – בלען – בהלן, כז-כח 58–65.
- קופף, לותר: מבנם וסידורם של המילונים הערביים בימי הביניים, לד 106–124.
- קימרון, אלישע: מגילת תהלים מקומראן, לה 99–116.
- ק"מ: למונחי הכימיה, כז 280.
- רבינ, חיים: לשורש נדף, כט 210; ניקודו של נסתר עבר פיעל בעברית הטברנית, לב 12–26.
- רדאי, יהודה ת': עיונים ברשימות השכיחות בעברית, לה 218–234, 320.
- רובינשטיין, אליעזר: תיאור הנשוא ותיאור המשפט ומעמדם התחבירי, לה 60–74.
- רוזנטל, אליעזר שמשון: פירורים וניסיונות ללקסיקון התלמודי, כט 167–182; יבל, אוביל, לב 339, 412.
- רוטנברג, מאיר: הסומך הבוֹדד במקרא, ריבוי וכינוי, לב 347–358, לג 7–14.
- רידר, דוד: תרגום יונתן בן עוזיאל על התורה, מהדורת גינבורגר, לב 298–303.
- רייני, אנסון פראנק: פלים חדשים לחקר האוגריתית, ל 250–272; "בן המלך" באוגרית ובין החיתים, לג 304–308; הערות לזאבולארים ההברתיים שבאוגרית, לד 180–184; השיטה הפלשטית לואי שינצרוֹה, לה 11–15.
- רין, צבי: בעקבות לשון אוגרית, כז-כח 10–19; ראה גם מיד בהמשך.
- רין, שפרה: ההיה הא"ב הכנעני קיים בתקופת אוגרית?, כז 56–61; (וצבי רין): בשולי השוליים, לג 236–237.
- רצהבי, יהודה: עיוני לשון בשירה העברית בספרד, כז 29–34; "כתאב אלאלצול" לר' יונה אבן ג'נאה – מילואים ותיקונים מתוך כתב-יד תימני בלתי-גודע, ל 273–295; גוספוט ל-מילונות עברית כיצד, לב 333–334; ללשון "בשבח ובומו", לג 239.
- שויפה, יעקב: ראה שפירא, מאיר.
- שי, הדסה: אלמרשד אלכאפי לר' תנחום הירושלמי, לג 196–207, 280–296.
- שכביץ, בועז: רובדי אוצר המלים ב"דברי שלום ואמת" של ג'ה ויזל, לב 304–307; שיעורו וגיוון-שיעורו של המשפט בכתיבת העיון שבעברית, לד 210–224.
- שפייער, שלמה: היחסים שבין הערוך לתרגום ירושלמי, ניאופיטי I, לא 23–32, 189–198.
- לד 172–179; "בנה ביתך במכונתו והיכל במלאתו", לד 149–152; ארבע הערות: א. פירוש של ראב"ע לחבקוק א, יג; ב. פירוש של רש"י לנחום א, ט; ג. "למשל", פשר חבקוק א, יד; ד. "להבדיל" לד, 234–236; "לערך" בתרגום תהלים י, יח, לה 80.
- שפירא, מאיר ויעקב שויפה: ניתוח מיכאנוגרפי של המורפולוגיה העברית – אפשרויות והישגים, כז-כח 354–372.
- שפירא, נח: שמות קנה-הסוכר והסוכר בספרות העברית, כז 138–139; הלשון הטכנית בספרות הרבנית, כז 209–216; גלגולי לשון של העברית הטכנית, כז-כח 252–266, 340–353.

שפרבר, דניאל: פילס – פולסא – follis, לא 183–188; סנסן–סניס, לג 74–75, 320; קרבן
 – *Kāra-bān, לד 61–65; על ידיעת היוונית בא"י בתקופת החורבן, לד 225–227.
 שקד, שאול (ר' קוטשר, י' נוה): הכתובות הארמיות של אשוקה, לד 125–136.
 שקולניקוב, שמואל: לניסוח מחודש של בעית השדה והמעתיקים הסימאנטיים, לה
 254–271.
 שרת, משה: ל"גלגולי לשון של העברית הטכנית, כז–כח 384.

מפתח העניינים

אגלוטינאציה : על אגלוטינאציה בשמית, לה 304–305.
אוגריתית : ההיה הא"ב הפנעני קיים בתקופת אוגרית?; כו 56–61; על אמות קריאה באוגריתית, לב 369–375; ה"א כאם קריאה בסוף תיבה, לא 33–35; לב 267–271; י"ד כאם קריאה, ל"ג 111–114; הסימן ההברתי \dot{u} מציין hu (הוא), לד 181; לצורות הריבוי, לד 182–183; צורת המקור של בניין פיעל (pu-la- \dot{u}), לד 181; צורת המקור של בניין קל בפועלי ע"ו-ע"י, לד 183; בעקבות לשון אוגרית, כז-כח 10–19; לטקסטים חדשים בלשון אוגרית, כט 6–8; זוטות אוגריות, ל 85–91; פלים חדשים לחקר האוגריתית, ל 250–272; גוספות לספרו של גורדון, לא 33–36; עיונים בדרכי המליצה שבמקרא ובכתבי אוגרית, לב 27–36; הערות לווקאבולארים ההברתיים שבאוגרית, לד 180–184; אוגריתית צלי "קילל", לה 10–7; השיטה הבלשנית – לואי שינצרוף, לה 11–15.

אונומטופיאה : לא 294.

אחיקר : ראה מקורות עתיקים.

אסימולוגיה עממית : ל 324.

אינגרסביות : צורות אינגרסביות בלשון חז"ל, לג 270–272; על "מתחת" פעלים אינגרסביים לדוראטיביים, לב 53–58.

אכדית : שחזור "עוקב" של השמית הקדומה על סמך האכדית, לה 303–307.

אלף-בית : ההיה הא"ב הפנעני קיים בתקופת אוגרית?; כו 56–61; על יוקה בין הכתב האוגרית לכתב העברי, ל 255–256; על הכתב הפניקי העברי, ל 65.

אנטונומאסיה : ראה משמעות.

אנקליזה : על אנקליזה בעברית, כז-כח 275.

אסימילאציה : ראה הגה.

אפופוניה : על אפופוניה בלשונות השמיות, כו 68–74.

אספקטים : ראה אינגרסביות.

ארמית :

ארמית עתיקה : קרם דיאלקטיים בארמית הקדומה, לב 359–368; בחינות לשוניות בכתובת ספירה, כז-כח 303–313; עם העיון בכתובות ספירה, לה 243–253; מעמדם של ההגאים ד' ו-ת' בארמית העתיקה, לה 248–249; בניין את(ה)פעל, לה 249–250; לבעית המקור, לה 250–251; משפטי השואה, כז-כח 310.

ארמית רשמית : $/t/$ – $/\theta/$ – שתי פונמות בארמית מקראית, לד 239; על אסימילאציה של נחציים, ל 141–142. שמויתיהם של יהודי יב כמקור לידיעות היסטוריות, לא 97–106, 199–210; הערות לשמות שבטקסטים מאוסף מיכאלידיס, לד 66–71; יסודות ארמיים בפניקית-פוגית, לג 105–107; מהדורה חדשה של המגילה החיצונית לבראשית לג 115–128; לבעית היידוע, לד 311; הסיומת -ון לנסתרים עבר, לד 134; על המשקלים קטיל-קטיל, לבעית היידוע, לד 311.

* למאמרו של י' קוטשר: מחקר דקדוק הארמית של התלמוד הבבלי, כו 149–177 – נרשם מפתח עניינים מסורט בעמודים 181–183 ועל כן לא הובאו כאן. סקירות על כתובות ארמיות הובאו במדור מקורות עתיקים.

לד 312; על בניין אתהפעל, לד 134; לצורות הנסתרות בפועל ובכינויים, לה 252–253; משימושי ל+מקור, לד 133–134; צורת נסמך לפני מלת ויקה, לד 312; פועל מפורש המאוחה לפועל שלפניו, אך משועבד לו מצד עניינו, לה 247; על שימושה של צורת הפיקוד, לה 252–253.

ארמית בינונית: מחקר דקדוק הארמית של התלמוד הבבלי, כו 149–183; עברית וארמית בתלמוד ובמדרש, כו-כח 20–33; המינח של המסכות ה"משונות", כט 160–166. לתורת ההגה של הארמית הבבלית – לפי ניקוד שבכתב-היד של "הלכות פסוקות", לב 67–88; דקדוק הפועל הארמי ב"הלכות פסוקות" לד 278–286, לה 20–38; הפעלים הארמיים ב"הלכות פסוקות", לה 235–242; הערה לפעלים הארמיים, לה 320; דיסימילציה של עיצור כפול באמצעות /m/ (בהשפעת האכדית?), כט 117–118; ביצוע [ü] לחירק בארמית בבבלי, לד 279; ניטורל צורת הזכר והנקבה, יחיד ורבים, בפועל עבר שבתלמוד הבבלי, לד 279–281; לה 36–38; בניין איסתפעל ואתפועל בארמית בבבלי, לד 282; הרז בכתובת בית הכנסת של עין גדי, לה 211–217; היחסים שבין הערוך לתרגום ירושלמי, ניאופיטי I, לא 23–32, 189–198, לד 172–179; תרגום יונתן בן עוזיאל על התורה, מהדורת גינבורגר, לב 298–303; ארבע כתובות עתיקות מגיזת קהיר, ל 197–215; הארמית והעברית של ארבע הכתובות העתיקות הנ"ל, ל 215–216; לצורת המקור של הקל וסמיכות מפורקת ללא ד' בארמ' שבכתובות הנ"ל, לב 216.

בינונית: קושל במקום קטל, כו 144; אי התאמה במין בבינוני בפועלי ל"ה, כט 74; משקל מפועל – חומר לדיון בפרשת הבינונים הפאסיביים והפרפקטיים בעברית, לב 140–152; בינוני המצטרף אל מן(ק), לד 72–74; צורת בינוני אחרי מלת הויקה, כו 16, 23; לה 101; בינוני פועל המציין עבר סיפורי, לג 144; ראה גם: תצורה.

בלשונות: אוסף מאמרים מתחום הבלשנות הכללית והרומניסטית, לג 312–316. בלשונות חישובית: ניתוח מיכאונגראפי של המורפולוגיה העברית – אפשרויות והישגים, כו-כח 354–372.

בניינים: ראה תצורה, תחביר.

בעלי-חיים: ראה שמות קולות.

בר-כוכבא, איגרות: ראה מקורות עתיקים.

גזרות: ראה תצורה.

גלגולי צורה של מלים: לא, 108, 109.

גזירות קהיר: ארבע כתובות מגיזת קהיר, ל 197–216.

דוראטיביות: ראה אינגרסיביות.

דימוי: ראה משמעות.

דיסימילציה: ראה הגה.

דיפרנציאציה: כו 70–72.

דקדוק עברי ותולדותיו: לתפישת הלשון ע"י חז"ל והפייטנים, ל 296–304 (במיוחד עמ' 302–304); התנועות על פי השקפת המדקדקים הקדמונים, כו-כח 375–379; כתאב אלמצותא לבן-אשר, כו 24–27; הערות לכתאב אלמצותא, כו 269–272; לפירושו של המונח "מצותא", כו 273–278; עוד על כתאב אלמצותא, כו-כח 66–68; למאמרי "הערות לכתאב אלמצותא", כו-כח 69; "נוספות לענין כתאב אלמצותא", כו-כח 350–382; ספר הקולות – כתאב אלמצותא למשה בן-אשר, כט 9–23, 136–159; הערות ל-ספר הקולות למשה בן-אשר – לאלוני, לא 75–77; עלי בן יהודה הגור וחבורו יסודות הלשון העברית.

לד 75-105; 187-209; כלום הובא ספר "הורית הקורא" מירושלים לבארי, כו 27-28; הגייתו של בעל הורית הקורא, כו-כח 374-375; חידושו של ר' יוסף קמחי, כו-כח 378-379; תוספת שאינה אלא גריעה - הרקמה, מהדורת וילנסקי, כו-כח 71-72; גלגלי כללי השוא שבאותיות הדומות, כו-כח 84-95; מקורות לפעולתו של לוי אבן אלטבאן במחקר הלשון, כו-כח 49-57; ר' דוד בעל ה"קונטרס", כו-כח 318-322; מתורת ר' יקותיאל בן יהודה, ר' אברהם בר' עזריאל, כו-כח 318-319; מה בין ר' שלמה אלמולי לר' אליהו בחור? כו-כח 225-229. דרכי הפועל (= modi): ראה תצורה.

הגדלה: ראה תצורה.

הגה (תורת ההגה; פונטיקה): לתורת ההגה והצורות של העברית הבבליה, לב 71-78.

העיצורים (ראה גם בהמשך חילופי עיצורים): הגיית העיצורים בעברית האשכנזית ומוצאם, כו-כח 328-339; הגיית העיצורים במאה ה-13 בצרפת, כט 247-263.

ד: על הפונמה ד, כט 116; ל 258.

ה: על היאלמות ה, כט 3-4; 75; על מעמדה של ה במלה, לא 33-35; לב 267-271; לג 62-63; ה להרחבת השורש, כו-כח 15.

ח: על הגיית ח בלשון חכמים, כט 238.

כ: כ"ף דגושה אחרי שוא-נע, או אחרי תנועה גדולה במסורת האשכנזית, לד 170-171.

ע: ע כאם קריאה - ראה כתיב.

ק: להגיית ק, ל 140.

ר: על מעמדה של ר כסוגרת הברה, ל 19-20. כללי הרי"ש בדגש, לד 93-105, 187-209 (רי"ש מכרוך, לד 94-97).

ש: כט 118-120; ל 140.

ת: להגייתה של ת בארמית, ל 159 (הע') - 160 (הע').

ת: על הפונמה ת, כט 116; לד 239.

בגד כפת: בגדשפית בעברית ובארמית, כט 49-58.

הגרוניות והלועזיות: על מעמדן, כט 120-128; על מעמדן בתעתיקי השבעים, ל 141; על מעמדן בלשון שלאחר המקרא, לד 41, 43-44, 54-56, 58; ערעור הגרוניות, כו 12, 19-20; 141.

חילופי עיצורים:

א-ה: לג 32, לג 130 (הע').

א-ע: לג 32.

ב-ו: ל 140; לא 120 (הע'); לב 30.

ב-ס: לב 30-31.

ג-ק: כו-כח 14; לג 31.

ד-ז: לג 31.

ה-ע: לג 32.

ה-ח: לג 33.

ה-י: לג 33.

ז-ס: לג 31, 78.

ח-כ: לג 33.

כ-ק: לג 31.

ל-ג: לא 111.

ל-ר: לג 31.

מ-ן: כו 7-9; לג 31-32; לג 108-109.

ס-צ: כו 17.

ס-ש: לב 289-291.

ס-ש: כו 19.

פ-ב: כט 48-49.

צ-ז: לג 31.

צ-ס: כט 175 (הע'); לא 170; לג 31.

הזדהות הפונמות /t/ ר /s/ : כט 115-116.

ש-ס: לג 32.

השורקים: עיצורים שורקים חריגים במעתיקהם, ל 260.

התנועות (ראה גם חילופי תנועות): היערכות מישור הביטוי (= מיון הפונמות), לב 173-181; המשך הנמדד של התנועות בעברית הישראלית, כו 220-268; התנועות על פי השקפת המדקדקים הקדמונים, כו-כח 375-379; על מהות התנועות, כט 13-19; על שיטות הניקוד בעברית, בערבית ובארמית, כו-כח 73-76.

צירי: על הגיית הצירי, כט 35-37.

סגול: על הגיית הסגול, כו-כח 373-379; כט 35-37; סגול עליון וסגול תחתון, כו-כח 373-375.

פתח: על הגיית הפתח, כט 34-35.

קמץ: למבטא הקמץ הנדול, כו 142; כו-כח 234, 236-237, 243-251; כט 34-35; הגיית הקמץ הבא לפני חטף-קמץ, כט 39.

קמץ קטן: על הגיית הקמץ הקטן, כו-כח 318-321.

חולם: על הגיית החולם, כו-כח 235, 237, 239-240.

קבוץ: על הגיית הקבוץ, כו-כח 234-235, 237, 240; על השתמרות תנועת u קצרה בהברה פתוחה בלתי-מוטעמת, לד 21, 23.

שורק: על הגיית השורק, כו-כח 234-235, 237-240.

שוא-נע וחספים: ביצועי השוא-הנע: ביצוע [i], לה 30 (הע'); ביצוע [e], כט 41, 110-112; ביצוע [a], כט 16-17; לד 51-53; ביצוע [Ø] כט 112; ביצוע לפי התנועה שאחריה, כו 143; כט 111-112. גלגולי כללי השוא שבאותיות הדומות, כו-כח 84-95; למבטא התנועות החטופות בלשון חכמים, לה 197-198; ההגייה האשכנזית של השוא והחטפים, כו-כח 327-328.

שוא-נח: ביצוע תנועתי של השוא-הנח, כט 112-113; להגיית הגרוניות השויות בשוא-נח אצל עדות שונות, לד 168 (הע')-169 (הע').

חילופי תנועות ומעתיקהן: חילופים של תנועות קטנות בהברה סגורה בלתי-מוטעמת, כט 83-84; [e] כביצוע של חירק, כט 85-86, 110; חילופי צירי-סגול, כט 35-37; חילופי קמץ-פתח, כט 34-35; [a] כביצוע של קמץ בידיש, כו-כח 140-141; חילופי u-0, כו-כח 235, 239-240; כט 41, 86; לד 39-50; היעדר ניגוד שורק/חולם בכ"י שניקודו טברני, לג 309-311. [ei] כביצוע של חולם אצל התימנים ואצל האשכנזים, כו-כח 237-238; [i] כביצוע של שורק/קבוץ, כו-כח 140, 234-235, 237-239; על מעתקי תנועות בעברית, ל 143-144. ראה גם: הגיית העברית לעדותיה ולמסורותיה השונות, ניקוד.

דיפתונגים: דיפתונגים בעברית של הפתוחות, ל' 71, 75; למבטא הדיפתונגים בלשון חכמים (בכ"י קופמן בפרט), לה 192, 203–206; התנהגות של דיפתונגים בערבית, ל 142; יו"ד שואית לאחר חירק, כט 40; מקורן של ה־ה, ה־ה, ל 144; על דיפתונגיוציה, לא 113; התפרקות הדיפתונג היו"ד ב־ בסוף תיבה, כט 39–40, 205; על התפוצצות הדיפתונג, ל 71 (הע'); לא 108, 109; על התפוצצות הדיפתונג לפני ג'ן סופית, לב 75 (הע').

אסימילציה: אסימילציה של הגאים קוליים ואי-קוליים, כט 53–54; לג 78, 240; על האסימילציה של הנו"ן, כו 8. אסימילציה של תנועות ועיצורים בערבית, ל 142; אסימילציה מורפונמית, לא 111.

אי-אסימילציה: של נו"ן, כו 20; ל 155.

דיסימילציה: i←yi, כו 14, 20; a←ā, , לה 111–112.

חוק פיליפי: על חוק פיליפי בעברית, ל 143.

השמטת הגאים והברות: כט 113–114; על השמטת הברה הפותחת ב־א' בראש מלה, כו 18.

צמיחת הגאים והברות: פירוקן של צרור סופי בעברית ישראלית, לב 323; י' כהנה מעבר, כו 143; כט 40; על א' פרוסתית, לב 295; היעדר שימוש תנועות עם ירידת ההטעמה, כט 73, 82; לד 169; מעבר תנועת ההגה הגרזני אל העיצור שלפניו, כו 95–96; כו-כח 188; ל 23–24; לא 160.

הכפלה וביטול: על הכפלת עיצורים בעברית של ימי הביניים, כט 113; ביטול דגש כפול בגלל כפל דגש קודם, כו-כח 383; ביטול ההכפלה גורר היעלמות התנועה הקודמת לה, לא 112; לב 295.

מד-גובה-צליל: תיאור פעולתו, לג 221–222.

הגיית העברית לעדותיה ולמסורותיה השונות:

כללי: לשון הדיבור היהודית בגולה כמקור לחקר העברית, לד 165–171; חלקה של העברית בידיש ההולנדית, כו 48–55; להגיית הגרוניות השוניות בשואנח אצל עדות שונות, לד 168 (הע')–169 (הע'); כללי הריש בדגש ורפה, לד 93–105, 187–209.

המסורת האשכנזית: ראשית ההברה האשכנזית בזיקתה לבעיות קרובות של היידיש ושל העברית האשכנזית, כו-כח 131–147, 230–251, 318–339; ניקודו של מחזור וורמייזא, כט 27–46, 80–102; הערות לתיאור שיטת הניקוד של מחזור וורמייזא, כט 203–209; על תעתיק מלים עבריות בכתב-יד לאטיני מן המאה השלוש-עשרה, כט 103–114, 247–274; ל 41–53; כיף דגושה אחרי שואנח או אחרי תנועה גדולה במסורת האשכנזית, לד 170–171; מוצא ההטעמה המלעילית באשכנז, כו-כח 326–327.

המסורת התימנית: מלים מנוקדות ב־מדרש הגדול, כתב-יד יהודה לוי נחום בחולון, כט 71–74.

המסורת השומרונית: הגיית בדפ־ת אצל השומרונים, כט 52–53.

המסורת הבלית: ניקודן של התיבות העבריות בהלכות פסוקות, לב 70–71.

המסורת הטברנית: על ההגיית הטברנית, כו-כח 318–322; היעדר ניגוד שורק-חולם בכ"י שניקודו טברני, לג 309–311.

המסורת הארץ-ישראלית: הניקוד הארץ-ישראלי בקדושתות הדונית למשמרות, לד 25–60.

על המבטא הספרדי: יחסם של סופרי ההשפלה אל המבטא הספרדי, לה 58–59. ראה גם: הגה, ניקוד.

הדגשה: לדרכי ההדגשה בעברית, כו 118–124.
הטעמה: על ההטעמה באם השמית, ל 143; על ההטעמה בעברית, ל 86–89; מוצא
ההטעמה המלעילית באשכנז, כו-כח 326–327; על ההטעמה בעברית הישראלית, לב
323–324; המהות הפיסיקלית של ההטעמה בעברית הישראלית, ל 208–222.

הכללה (הרחבת המשמעות): ראה משמעות.
הפסק: על צורות הפסק בלשון המקרא ובלשון חכמים, כט 71, 81; ל 145; ל 105, 109; ל 148–149.

הקטנה: צורני הקטנה בידיש: כו-כח 247.
הרחבת הלשון: לה 43–54, 142–143. ראה גם: תקנת הלשון.
הררי: על טקסטים חדשים בלשון הרר, לב 247–263.
השפעת לשונות זרות על העברית: על מעמדן של העברית והערבית בין
יהודים דוברי ערבית במאות הראשונות של האסלאם, כו 281–284.
השפעת העברית על לשונות אחרות: חלקה של העברית בידיש ההולנדית,
כו 48–55; מלים יידיש שמקורן עבר-ארמי, כו 130–131; בעלן-בלען-בהלן, כו-כח
57–65.

וי-ו הפירוש: כו 9.

זמנים: ראה תצורה.

חבשית: ראה הררי.

חרוז: ראה משקלים בשירה.

טעמים: נוסח הטעמים ב"כתר" לאור ספרו של ישראל ייבין, לה 85–98, 175–191; על
הנעיות ב"כתר", לה 95–98, 175–176, 186–187, 190–191; על המרכות, לה 175–183; על
המהפך, לה 178; על כללי התביר, לה 183–185; על כללי הקפת דחי, לה 183–185; משרתי
פור של ספרי אמ"ת, לה 185–186; מקף אחרי תיבה המוטעמת במשרת, לה 186–187; לגרמיה
של ספרי אמ"ת, לה 187–190; הטעמים במחזור וורמייזא, כט 93, 97. ראה גם: מסורה, ניקוד.
טקסטים: ראה מקורות עתיקים.

יידוע: על היידוע בלשונות השמיות, כו 74; יידוע הסוג יידוע הפרט כו-כח 101–102; ה"א
הידיעה בעברית, ל 148–149; יידוע לפני צירוף סמיכות, כו 10.

יידיש: על ממדן הניאוגראפי של לשונות יהודיות ושל תרבות ישראל, כו 125–137; בעלן-
בלען-בהלן – פרק בסימוכין של עברית ויידיש, כו-כח 58–65; על צורני ההקטנה, כו-כח
247. ראה גם: השפעת העברית על לשונות אחרות; הגיית העברית לעדותיה ולמסורותיה
השונות; המסורת האשכנזית.

ייחוד (צמצום המשמעות): ראה משמעות.

כנענית: על ההטעמה בכנענית, ל 86–89; התנועות u-o-a בפניקית-פוגית, ל 83–103;
"התהפך כסא מלכה" (כתובת אחרם, שורה ב'), גלגוליה של קללה נמרצת, לד 185–186;
כתובות כנעניות ועבריות, ל 65–80; כתובות פניקיות ופוגיות, ל 232–239; הקטעים הפוגיים
שב"פיגולוס", ל 48–59; כתובת פוגית בתעתיק יוני מן המאה השנייה לפנה"ס, ל 104–105;
הכתובות הפניקיות והפוגיות של מושבות המערב, לד 137–140; לשון חזל בפניקית-פוגית,
ל 108–109; השפעת הארמית על הכנענית-הפוגית; Koiné פניקית-ארמית-עברית (לשון
חזל, ל 105–110).

כ"ף האימות: ל 70.

כתב: ראה אלף-בית.

כתובות: ראה מקורות עתיקים.

כתיב: על זיקה בין הכתיב האוגריתי לכתיב העברי, ל 256–258.

על כתיב מלא וחסר: בעברית של הכתובות, ל 70; באיגרות בר-כוסבה, כו 9, 19; בכ"י של לשון חז"ל, ל 33–34.

כתיב מעורב (היסטורי ופונטי): כו 16; לב 108; ל 34.

עיצורים: =נו – לשאלת שילובי אותיות במקרא, כו 97–103; "הר" המשקפת י' ויגת, לב 108–112; על סימון /s/ בשי"ן שמאלית, לב 286–288; כתיבת אות כפולה לציון הכפלה, ל 108.

אמות קריאה: למעמדה של א' כאם-קריאה, לה 18–19; על ה' כאם-קריאה בסוף חיבה ראה הגה: עיצורים; ע' כאם קריאה, לד 311.

תנועות: י' לסימון חטף-סגול, לד 313; –אי לציון תנועות i, ē, לד 313; הערות לשיפור סימנים של חירק וחולם בכתיב העברי, לא 138–149.

דיפתונגים: על הכתיב של הדיפתונג ai בלשון חז"ל, ל 34; הכתיב של דיפתונגים מכוצים בעברית של הכתובות, ל 71, 75.

לקסיקולוגיה: ראה מילונות.

לשון טכנית: הלשון הטכנית בספרות הרבנית, כו 209–216; גלגלי הלשון של העברית הטכנית, כו-כח 384; לשון סופרים: רזל, נ"ה, לב 304–307; מאפו, א', 306–308; טשרניחובסקי, ש', לא 37–66; לוי אבן אלטבאן, כו-כח 49–57; ענזון, ש"י, ל 92–112; עלי בן יהודה הנזיר, לד 75–105; 187–209; רמב"ם, כו-כח 314–317.

לשון השירה: עיני לשון בשירה העברית בספרד, כו 29–34; ממדרש ולפוט ולשירת הספרדים, לב 129–139. ראה גם: לשון סופרים, משקלים בשירה, סנזון.

לשון תרגומי המקרא: הוולגטה, ל 220–222, 228–231; תרגום רס"ג, ל 222–223; היחסים שבין הערוך לתרגום ירושלמי, גיאופיטי I, ל 23–32, 189–198, לד 172–179.

מגילות ים המלח: על לשון מגילת ישעיהו, כו 140–146; מגילת תהלים מקומראן – סקירה לשונית, לה 99–116; הצורות "פעלהו" והבצת הנושא הסתמי במגילת הסרבים, לב 63–66; שדות סימאנטיים בלשון המגילות הנוצות, כט 226–237. ראה גם: מקורות עתיקים.

מונחים: למונחי הכימיה, כו 280. ראה גם: מילונות, לשון טכנית.

מוספיות: ראה תצורה.

מורפולוגיה: ראה תצורה.

מחזור: גיקודו של מחזור ק"ק וזרמיאז, כט 27–46, 80–102.

מטאפורה: ראה משמעות.

מטונימיה: ראה משמעות.

מיכון בחקר הלשון: האוטומאציה בשירות מדע הלשון, כו-כח 148–169. ראה גם: מילונות.

מילונות עברית ותולדותיה: על מחקר אחד בלקסיקוגרפיה משוה, לד 141–

143; מחקר על הצבעים במקרא, לב 402–406; המינוח בתלמוד הבבלי, כט 160–166; "כתאב

אלאצול"ר" יונה בן גנאח – מילואים ותיקונים מתוך כתב-יד תימני בלתי נודע, ל 273–

295; מבנם וסידורם של המילונים הערביים בימי הביניים – תרומה לחקר תלוצה של

הלקסיקוגרפיה העברית בלקסיקוגרפיה הערבית, לז 106–124; מילונות עברית כיצדו,

לא 123-137, 217-234, 299-310; ביקורת מילון כיצד: לב 335-338. מן העבודה במילון ההיסטורי, כז-כח 170-178, 277-289. ראה גם: מיכון בחקר הלשון.
מלות יחס וחיבור: ראה תחביר.

מסורה: דרך חקירתם של אנשי המסורה והלשון בטבריה, לד 86-88; ענייני מסורה בפתאב אלמצותא, כט 17-19; מפעל המקרא של האוניברסיטה העברית, ל 217-231; "וכל ערכך", כז-כח 44-48; לפירושם של שניים ממונחי המסורה הבבליה למקרא – "דק", "ב'ע", ל 25-28; השוא ומשרתי התביר לפי הנוסח המקורי של "דקדוקי הטעמים", כז-כח 189-213; קדמא שאינה קדמא, מתיגה, כז-כח 218-224; מתיגה "כמעט מתוג", כט 24-26; הערות ונוספות, ל 240. ראה גם: טעמים, ניקוד.

מספר: משמעות צורותיו של שם-המספר המונה, כז-כח 106-108. ראה גם: תחביר.
מקור: להבחנה בין שם פעולה למקור, לה 250 (הע'); שם הפועל בתוספת ה', לג 238; המקור השלול בהוראת איסור, לג 109; המקור המקראי בלשון חז"ל, לג 270.
מקורות (פתובות, איגרות, מסמכים וטקסטים):
א. פרסום מדעי של מקורות:

עברית וכנענית: כתובות כנעניות ועבריות, ל 65-80; קבר "יהו אשר על הבית", לג 297-303; לשון של האיגרות העבריות של בר-כוסבה ובני דורו, כז 7-23; כתובות פניקיות ופונייות, ל 232-239; נוספות למחזור יניי, ל 211-216.

ארמית: כתובות ארמיות קדומות, כט 181-197; תוספת לכתובות הארמיות, ל 157-160; כתובות ארמיות מפוקפקות, לב 326-332; הכתובות הארמיות של אשוקה, לד 125-136; הכתובת הדו-לשונית (יונית-ארמית) מארמאזי, לד 309-313; הכתובת הארמית מטקסילה, לד 314-317; כתובות ארמיות על אבני גבול בארמניה, לה 155-160; ארבע כתובות עתיקות מנגינת קהיר, ל 197-216, לא 160.

ערבית: פתאב אלמצותא למשה בן אשר, כט 9-23, 136-159; "יסודות הלשון העברית-לעלי בן יהודה הנזיר, לד 98-105; פירוש אבן-לחסן הצורי לפרשת האזינו, לב 210-226.

ב. תיאור וניתוח דקדוקי של מקורות:

עברית: העברית של בראשית רבה לפי כתב-יד ואטיקן 30, לג 25-42, 135-149, 270-279; הניקוד הארץ-ישראלי בקדושת הדותה למשמרות ותופעות הלשון העולות ממנו, לד 25-60; מלים מנוקדות ב"מדרש הגדול", כתב-יד יהודה לוי נחום בחולון, כט 71-74; ניקודו של מחזור ק"ק וורמייזא, כט 27-46, 80-102, הערות לתיאור שיטת הניקוד של מחזור וורמייזא, כט 203-209; על תעתיק מלים עבריות בכתב-יד לאטיני מן המאה השלוש-עשרה, כט 103-114, 247-274, ל 41-53.

ארמית: בחינות לשוניות בכתובת ספירה, כז-כח 303-313; עם העיון בכתובות ספירה, לה 243-253; דקדוק הפועל הארמי ב"הלכות פסוקות", לד 278-286, לה 20-35; הפעלים הארמיים ב"הלכות פסוקות", לה 235-242; הערה לפעלים הארמיים, לה 320.

ערבית: קבוצת העשר בלשון הדיבור במאה העשירית, לב 153-172; עלי בן יהודה הנזיר וחיבורו "יסודות הלשון העברית", לד 75-105, 187-209.

משמעות (תורת המ', סימאנטיקה):

פללי: היערכות מישור התוכן (= מיון המלים בלשון), לב 181-203; כיוונים סימאנטיים בעברית, כז 67; עיונים בסימאנטיקה של לשון חז"ל ובדרשותיהם, כט 238-244, ל 29-40; תולדות של מלים, לא 67-71; שדות סימאנטיים ונרדפים: לניסוח מחודש של בעית השדה

- והמעצקים הסימאנטיים, לה 254–271; שדות סימאנטיים בלשון המגילות הגנוזות – שדה החיוב המצומצם, כט 226–237; להיווצרות הנרדפים, כט 223–225; לתולדות חקר הנרדפים בעברית, לה 51–54; פרקי תחביר וסימאנטיקה עבריים מלפני מאה שנה, כז–כח 96–110. השימוש בנרדפים כאמצעי-הדגשה, כו 120–122; התקבולת המקראית מבחינה סימאנטית, לב 37–45; על מלים בעלות משמעויות מנוגדות, כו 115–117; כז–כח 13.
- ייחוד (צמצום המשמעות): לא 293–294.
- הכללה (הרחבת המשמעות): לא 294.
- מעבר כתוצאה ממגע בין המשמעויות: מטונימיה, כט 242; ל 313–324; לא 294, 295; לב 274; לה 254–255, 270; סניקדוכה, ל 313–314; לה 254–255, 269–270; אנטונומאסיה, כט 241; ל 314.
- מעבר משמעויות שמקורו בדמיון צלילי: לא 298.
- מיטאפורה: לסיווגה הסימאנטי של המיטאפורה, כו 35–39; הערות למהות המיטאפורה הספרותית, 305–320; עוד על המיטאפורה, לא 294–297; לה 254–257, 270–271.
- שונויות: על הדימוי, 314–317; הציור בלשונו של מאפוז, לד 306–308.
- משקלים דקדוקיים: ראה תצורה.
- משקלים בשירה: הצלע המורחבת בחרוז האוגרית והמקראי, כז–כח 111–126; הערות לויכוח בשאלת הספונדאוס בהקסאמטר, לג 43–47; משמעות החרוז בשירת ספרד, לג 150–195; טשרניחובסקי בהטעמה הארץ-ישראלית, לא 37–66; ראה גם: סגנון.
- מתיגה: ראה מסורה.
- נוסח המקרא: מפעל המקרא של האוניברסיטה העברית, ל 217–231; משלי שלמה, לג 243–269.
- ניקוד:
- שיטות הניקוד: כללי: כז–כח 142–147; 230–251; שיטת הניקוד הארץ-ישראלי-הטברני, כט 94–102, 203–209; הניקוד הארץ-ישראלי בקדושתות הדוה ותופעות הלשון העולות ממנו, לד 25–60; ניקודו של מחזור ק"ק וזרמיוזא, כט 27–46, 80–102; הערות לתיאור שיטת הניקוד של מחזור וזרמיוזא, כט 203–209. מלים מנוקדות ב"מדרש הגדול", כתב-יד יהודה לוי נחום בחולון, כט 71–74; דרכו של הנקדן ב"הלכות פסוקות", לב 68–71.
- סימני הגייה: סימון הקמץ הקטן בחטף קמץ, כט 41–44; היעדר ניגוד שורק/חולם בכ"י שניקודו טברני, לג 308–311; סימון שוא-נח בסוף תיבה, כט 46; תפקידי סימן הרפה, כט 44–46.
- ראה גם: דקדוק עברי, הגה (תנועות) והגיית העברית לעדותיה ולמסורותיה השונות.
- נרדפים: ראה משמעות.
- סגנון: רובדי אוצר המלים ב"דברי שלום ואמת" של ג'ה ויזל – עיון של סגנון בלשון-העיון הסיתטית, לב 304–307; שיעור וניון-שיעורו של המשפט בכתובת העיון שבעברית – עיונים של סגנון בכתובה המסאית של כמה מסופרי ההשכלה ומסופרי התחייה, לד 210–224; הציור בלשונו של מאפוז, לד 306–308; לדרכי ההדגשה בעברית החדשה, כו 118–124; שיטת ניתוח מבני של דימויים ביצירות ספרותיות, כו 40–47.
- ראה גם: משקלים בשירה, משמעות, תחביר.
- סופיות: ראה תצורה.
- סטאטיסטיקה: עיונים ברשימות השכיחות בעברית, לה 218–234.

סיומות: ראה תצורה.

סימני הפיסוק: הניצנים של סימני הפיסוק בעברית, לד 295–296.

סינקדוכה: ראה משמעות.

סמאנטיקה: ראה משמעות.

סמיכות: ראה תחביר.

עברית לתקופותיה:

עברית של הכתובות: כתובות פנעניות ועבריות, ל 65–80.

עברית מקראית (כללי): שני ספרים חדשים מתחום מילונות המקרא, לג 60–67; מחקר על הצבעים במקרא, לב 402–406; בשולי המילון המקראי, ל 18–24, לב 343–346; "משלי שלמה", לג 243–269; מן הסתומות שבספר תהלים, כו 77–92, 184–204; התקבולת המקראית מבחינה סימאנטית, לב 37–45; דגמי ניסוח של החוק בישראל ובמסופוטמיה, לד 257–266; זיווגי שם-עצם – הרכבים מן הסוג dvandva, ל 113–135; מעמדו של התחבירן הקרוי "מושא כפול", לד 245–256; ניקודו של נסתר עבר בניין פיעל בעברית הטברנית, לב 12–26; מחקר על בניין פיעל, לד 228–233.

עברית מקראית (לאחר הגלות): כו-כח 297, 301–302; לא 165–179, 261–282. לשון חז"ל: אברהם גייגר על לשון חז"ל, לד 158; לטיב גיב לשון המשנה, כו 104–117; עברית וארמית בתלמוד ובמדרש, כו-כח 20–33; עיונים בסימאנטיקה של לשון חז"ל ובדרשותיהם, כט 238–244; ל 29–40; פירושים וניסיונות ללקסיקון התלמודי, כט 167–182; הוראות נשכחות, לב 89–102; קטעי גניזה למכילתא דר"י – אבות טקסטים, לב 103–118; למילונה של לשון חז"ל, לא 107–217; למילון התלמודי, לב 117–121, 340, 412; לג 129–134; לשון וענין, לב 122–128, 264; העברית של בראשית רבה לפי כתיב ואטיקן 30, לג 25–42, 135–149, 270–279; על ידיעת היונית בא"י בתקופת החורבן, לד 225–227; עבר לעבר בעברית של חז"ל, לא 21–22, 160.

לשון הפיוט: שורשי לשון הפיוט, ל 296–304; דברי לשון בפיוטי יוני, לא 118–112; נוספות למחזור יוני, לא 211–216.

לשון ימי הביניים: לשון הדיבור היהודית בגולה כמקור לחקר העברית, לד 165–171; על העברית המדוברת בימיה"ב, לב 153–172; קבוצת העשר בלשון הדיבור במאה העשירית, לב 153–172; לשונות הדיבור בטבריה בימיה"ב, לד 88–93; ארבע כתובות עתיקות מגניזת קהיר, ל 197–216; על מעמדן של העברית והערבית בין יהודים דוברי ערבית במאות הראשונות של האסלאם, כו 281; עיוני לשון בשירה העברית בספרד, כו 29–34.

לשון המשפילים: ממילון ההשכלה, לא 311–317; דעותיהם של סופרי ההשכלה על הלשון העברית ודרכיהם בהרחבתה וחידושה, לד 287–305, לה 39–59, 140–154; עיונים של סגנון בכתיבה המסאית של כמה מסופרי ההשכלה ומסופרי התחייה, לד 210–224; רוברט אוצר המלים בדברי שלום ואמת של נ"ה ויזל, לב 304–307; הציויר בלשוננו של מאפו, לה 306–308.

עברית חדשה: לחלוקת העברית החדשה, כו 118; האם תוכנו של השורש העברי ערוך?, לב 173–207; לדרכי היוצרותם של צירופים כבולים בעברית של ימינו, לה 130–139; לדרכי ההדגשה בעברית החדשה, כו 118–124; אי + שמות-הפעולה בעברית הספרותית החדשה, כו 217–219; תיאור הנשוא ותיאור המשפט ומעמדם התחבירי, לה 60–74; פולל ומחובר, לה 272–291; המשך הנמדד של התנועות בעברית, כו 220–268; המהות הפיסיקלית של ההטעמה בעברית הישראלית, לג 208–222.

לשון הסלנג: לסיווגה הסימאנטי של המיטאפורה, כו 35–39; מילון הסלנג הישראלי, לא 72–74.

ראה גם: מילונות, תחביר, תצורה, הנה, הגיית העברית, לשון טכנית.
ערבית: על מעמדן של העברית והערבית בין יהודים דוברי ערבית במאות הראשונות של האסלאם, כו 281–284; הריבוי השבור בערבית, כט 275–278; מילון חדש לשפה הערבית הקלאסית והמודרנית, לג 231–235; מבנם וסידורם של המילונים הערביים בימי הביניים, לד 106–124.

פולאריזציה בלשון: כו 69, 73.

פועל: ראה תצורה.

פיסוק: ראה סימני הפיסוק.

פניקית: ראה כנענית.

צורות: ראה תצורה.

צירופים: לדרכי היוצרותם של צירופים כבולים בעברית של ימינו, לה 130–139; זיווגי שם-עצם ("הרכבים" מן הסוג dvandva) בעברית המקראית, ל 113–135.

צמחים: הצמחים איזמא, אגא ובאָשָה, לד 270–277.

קולות: ראה שמות קולות.

שאלות: ראה תרגומי שאילה.

שדה סימאנטי: ראה משמעות.

שומרונים: מן הפרשנות השומרנית, לב 208–246; נביאים ראשונים נוסח שומרון, לה 292–302.

שילובי אותיות: ראה כתיב.

שירה: ראה לשון השירה.

שם הפועל: ראה מקור.

שם קיבוצי: כו-כח 102–105.

שם פעולה: ראה מקור.

שמות פרטיים (אנשים ומקומות): שמותיהם של יהודי יב כמקור לידיעות היסטוריות, לא 97–196, 199–210; הערות לשמות שבטקסטים מאוסף מיכאלידיס, לד 66–71;

שמות מקומות – הגייתם ותעתיקיהם, כט 52, 57–58, 115–128. ראה גם במפתח המלים.

שמות הקולות אשר מפיקים בעלי החיים: לב 94–97.

שפות שמיות: שחזור "עֹקֵב" של השמית הקדומה על סמך האכדית, לה 303–307; דקדוק משוה חדש של הלשונות השמיות, ל 136–156; מחקר השמית הצפונית-מערבית, כט 47–58,

115–128. ראה גם לפי שמות השפות.

תורת ההגה: ראה הגה.

תורת הצורות: ראה תצורה.

תחביר:

כללי: מבנה הפסוק העברי, לב 389–398; על דקדוק גגראטיבי, לה 272–291; דגמי ניסוח של החוק בישראל ובמסופוטמיה, לד 257–266; לדרכי ההדגשה בעברית, כו 118–124; כל

הקצר קודם, לה 117–129; 192–206.

נושא: על הבעת הנושא הסתמי בלשון המגילות, לב 63–66; לד 155–156.

נושא: בניין פיעל – שימוש והוראה, לד 228–233; על מתיחת פעלים איגרוסיביים לדורא-טיביים בשפות השמיות, לב 53–58; משקל מופעל – חומר לדין בפרשת הבינוניים

הפאסיביים והפרפקטיים בעברית, לב 140–152; הנשוא הקודם לשני נושאים בלשון המקרא, לא 251–260; שימוש של פועל המצרף אליו ל+פיניגוף, לג 270–272; פועל מפורש המאוחה לפועל שלפניו ומשועבד לו מצד עניינו, לה 246–247.

מושא: מעמדו של התחבירן הקרוי "מושא כפול", לד 245–256.

תיאור: תיאור הנשוא ותיאור המשפט ומעמדם התחבירי, לה 60–74.

לואי: לצירופי שם ושם-תואר מידע בלשון-חז"ל, לב 113–114; כזה וכזאת, לב 46–52; מספר סודר הקודם לשם-עצם, כז-כח 17.

סמיכות: סדר האיברים בסמיכות, כז-כח 105–106; צירופי-סמיכות, ל 149; צורת הנסמך לפני משפט משועבד, לא 151; על צורות הנפרד במעמד של נסמך, לא 292; נסמך אחרי ה"א היידוע, כז 10; Genetivus objectivus ו-Genetivus subjectivus, לב 100–102; הסומך הבודד במקרא, ריבוי וכינוי, לב 347–358, לג 17–14; על יידועו של הצירוף "שמו של שם" בכתבי ש"י עגון, ל 92–112.

תמורה: סדר האיברים במבנה של תמורה, כז-כח 108–110.

משפטי-לואי: על משפטי הלואי, לב 260; משפטים שהפכו למגדירים לואיים, לה 137. משפט מחובר: משפטי ברירה – לשאלת "או ש...", לג 319; כולל ומחובר, לה 272–291. מלות יחס וחיבור: בלשון חז"ל, לג 139–143; "ש" הקניין, ל 216; ש' הפותחת דיבור ישר, כז 11, 16.

ראה גם: בינוני, מספר, מקור, צירופים.

תמיים ותנויין: על התמיים והתנויין בלשונות שמיות, כז 74; על התנויין בשמית הקדומה, לה 304–305; על היעלם התנויין בערבית, ל 140.

תעתיקים: תעתיקים יוניים, כז 51–56; 141; על תעתיק מלים עבריות בכתב-יד לאטיני מן המאה השלוש-עשרה, כז 103–114, 247–274, ל 41–53.

תצורה: לתורת ההגה והצורות של העברית הבבלית, לב 68–71.

פינויים: על הפינויים הרומזים בלשון חכמים, לג 137–138; על הפינויים הפרוידים, כז 144; לג 135–136; על הפינויים הדבוקים, כז 144; כז 80–81, 121–123; 238; לג 136; צורת הרבים של כינוי הקניין וכינוי המושא בלשון חז"ל, לא 116–117, 240. הצורות "פעלהו", "פעלהר", במגילות, לב 63–66; לד 155–156.

הפועל: מוספיות הנשוא בלשון חכמים: –תה לציון עבר נוכח, לג 143; –ת לציון עבר נסתרת, כז-כח 81 (הע'), 83 (הע'); לג 143–144; ג- לציון עתיד מדבר (יחיד), לג 144–148. זמנים: לשימושה של צורת "יקטל" בלשון חז"ל, כז 238–239, 252; לצורת "יקטלון" בלשון חכמים, לג 149; "בינוני פועל" המציין עבר סיפורי, לג 144; "עבר לעבר" בעברית של חז"ל, לא 21–22; לא 160.

דרכי הפועל: "עתיד מאורך" בלשון חכמים, לג 148.

בניינים: בניין קל במקום נפעל, 119; סביל של בניין קל, כז 128; להוראת בניין נפעל, ל 152; יקודם של הבניינים נפעל והופעל בעבר תמיד בקמץ, כז 71; פעלים מנוקדים בקמץ בבניינים הכבדים, כז 72; בניין פיעל – הוראה ושימוש, כז 62; ל 152; לד 228–233; יקודו של נסתר עבר בבניין פיעל בעברית, כז 71; לב 12–26; פעלי פה"פ גרזנית בבניין פיעל, כז 94–96, בניין פועל, לג 272; בניין מפועל, לב 140–152; בניין התפעל, כז 73; ל 152; מקור להתפעל בפתח (= סגול), כז 72; למעמדו של בניין הפעיל, לה 249–250; פועלי ע"ו וכפולים בבניין הפעיל על דרך פועלי פ"ג, כז 72; בניין הפעל, לג 272; בניין נופעל, לג 272.

על הגזרות בלשון חכמים: לנטיית פועלי פִּי'א לב 108; פועלי פִּי'ג, לג 272; פועלי עִי'ו/עִי, לג 273; פועלי עִי'ו וכפולים בהפעיל על דרך פועלי פִּי'ג, כט 72; פועלי לִי'א-לִי'ה, לג 273-274.

מוספיות: המוספיות בשמית הקדומה, לה 303-307; האלמנט נ-לפני כינוי המצטרף למלת-יחס, לה 110-111; ת' תוכית, כו 73; הסימנת ית במקום ית, לד 167-168; על השמטת המלית-נא, לה 113-114; על ה' המגמה, ל 148, לא 34-35. סופית-ל להגדלה, כז-כח 16.

השם: משקלי השם:

הסגוליים: כט 84; לד 19-24; 56-60; 168; לה 192-193; 318.

קָטַל בפיוט: לד 56-57.

קָטַל (במשמעות קוֹטַל): כו 17, 20; ל 175-178; לא 121; לד 312.

קָטַלָה (במקום קטולה): כט 83.

קָטַל: כו 12, 20.

מִפְעִיל (במקום מִפְעִיל): לא 292.

קָטַלון: דחיית משקל קָטַלון בידי קָטַלון, לג 18-24, 239.

קָטַלָה, כו 280.

ריבוי: רבוי של כבוד, לה 113; הרבוי השבור, כט 275-278.

סימנות הריבוי: ית, כט 73, ין, לג 100-101; ית, כט 83; ין-ם, כו 7-9, 19; ית, לג 109;

לדרך הריבוי של ארמון, לה 110.

תצורה חזרת (back formation): לא 293.

תקנת הלשון: יד הלשון ליצחק אבינרי, כט 279-289.

תרגום: בעיות לשוניות בתרגום שירה קלאסית, כז-כח 267-276.

ראה גם: לשון התרגומים.

תרגומי שאילה: לא 68, לא 295-297, לב 308-324; לד 141.

מפתח המלים*

עברית	
(א)	
אבא, ל 74; לא 69	אוהל, כט 242
אבד, איבד את עצמו בדעת, לא 153	אווי, אוי, לא 128; לב 334; לג 320
אבדימי, כט 266	אונים, ל 260
אבהו, כט 266	און, הפעיל, לא 128
אָבול, לא 124	אור, להאיר פנים, לב 33
אבחה, כט 83	אור יקרות, לה 133
אביב, כט 84	אורך רוח, לה 136
אבית (= בבית), כו 16	אות, כט 241
אבקה, לא 128	“אות” (פינוי עצמאי), לג 138–139
אבר, הפעיל, לא 128	אָנָה לבב, לא 125
אגא, לד 270–277	אותות, אותיות, כט 59; לג 274
אגמת נפש, לא 154	אוי, כו 17, 24
אדב, הפעיל, כו 29	אָפּור, לה 259–262
אדון, לג 85 (הע’); לד 18	אולת יד, לה 137
אדוני, לא 68	אור, ות(א)ורני, לא 160
אדין, לא 113–114	אח, ל 148
אָדָם, כו 7; ל 36–40	אָחד, ראה מֵאֶחָד
אדרעי, כט 52	אחר, כט 213–215; ל 240; לא 78; לג 274
אהבה, לא 133	אחירות, ראה אחר
אהר, ראה אחר	אי, כו 217–219
או, לג 129	אי (= אוי), לג 143
אוא, ל 79	אִי (אפשר), כט 86
איביל (לפניך), ראה בן	איברים, כט 86
	איוב, לג 88, 89, 90
	איובל, ראה יובל

* למאמרו של י' קוטשר "מחקר דקדוק הארמית של התלמוד הבבלי", כו 149–177, מצורף מפתח בצמוד (עמודים 178–183).

כמו כן לא הובאו מראי מקומות למלים הנדונות במאמרים אלה:
 אשכנזי, שמואל: מילונות עברית כיצד?, פרקים ג-ו, לא 134–137, 217–234, 299–310.
 כרמיאל, ישעיהו: ממילון ההשפלה, לא 311–317.
 מורג שלמה וספן רפאל: מלשון הדיינים ויורדי הים בישראל, לא 289–298, לב 308–325.
 מירקין, ראובן: מילון הסלנג הישראלי, לא 72–74.
 מרחביה, חן: על תעתיק מלים עבריות בכתב-יד לאטיני מן המאה הי"ג, פרק ה, ל 41–53.
 ספן, רפאל: לסיווג הסמאנטי של המטאפורה, כו 35–39.
 שפירא, נח: הלשון הטכנית בספרות הרבנית, כו 209–216; גלגלי לשון של העברית הטכנית כו-כח, 252–266, 340–353; 384.

- אסף, יִאסְפֶּה, ל 23–24
 אסף, פָּעַל, לא 129
 אספלונית, כט 73
 אסר, כט 240, 242
 אסרו חג, לה 136–137
 אף, לא 125
 אָפֶר, כז–כח 184–185
 אָפֶר, לא 108–109
 אצטלין, אצילין, ראה אסטלין
 אצטלית, כט 72
 אצילי ידים, כו 4–6
 אָצַל, לא 129
 ארוחה, ראה רוח
 אָרוּךְ, לא 125
 ארטבן, ראה קרבן
 אריה, לג 65
 ארכה, כט 84
 ארכן, לב 106–108; לג 79; ראה גם:
 מברכם/—ן
 ארס, לא 133
 ארש, ל 236
 אֶשׁ עֲצָמוֹת/—ים, לא 126
 אשכול, לה 108–109
 אשבורן, לב 279–297
 אשדות, כז–כח 12
 אָשׁוּר (= מאושר), לא 126
 אשור, לה 132
 אשיה, כט 86–87
 אשכנז, כט 268
 אשפה – אשפות, כז–כח 283–285
 אשר, לא 126
 אָשֶׁר, לג 140–141
 יֵאֵת, כז–כח 1–3, 8; כט 63–64
 אָת, כו 18–19; ל 150
 את – אתה, לג 135
 אתרון האצבעות, לג 204–205, 281
 אתיק, לה 170–172
 אתם – אתן, כו 7–8, 19; לג 135–136
 אתנן, כט 6
 אתר, הפעיל, לא 126
 איזמא, לד 270–277
 איטליה, כט 269
 איכן, כט 72
 אילולי, לא 153–154
 אֵילֵת, לא 106–107
 אילתית, לא 106–107
 אֵין, ראה לֵאין
 אֵין, ראה אֵן
 אֵיפֶה (למלך), לא 247–249
 איצטלין, לב 276–278
 איציק, כז–כח 336
 איקונן, כט 72
 אֵישׁ, ל 36–40
 אכוריות, כט 72
 אכלוסין, כט 73
 אָכֵן, כו 115–116
 (א)ל – על, לג 139–140
 אַל, כז–כח 17
 אֵלֶה (= אֵלֶה), כט 72
 אֵלוֹם, לא 125
 אֵלְמָה, לא 125
 אלמנה חיה, לה 138
 אלף, פָּעַל, לא 129
 אלפס, ראה לפס
 אָמָה אֲצִילָה, כו 6
 אמץ, לב 1–4; 339–340; 407–408
 אמר, כו 17; לא 267, 269; לג 236–237
 אמת, ראה באמת
 אמתלא, כט 61
 אָן, לא 129, 133
 אֵן, לא 213
 אנו, אנחנו, לג 135–136
 אני (= איני), לא 154
 אנן, כו 30–32
 אנס, לב 160–161
 אנקלוס, כט 268
 אָסוּפִי, לא 133
 אסטנוניות, כט 73
 אסטלין, אסיילין, כט 167–182
 *אָסֶף, אָסְפִים, כז–כח 183–184; ל 24; לא 79

- ביתר, כט 270
 בכן, לא 120
 בלה, לא 264; 281–282; לג 77
 בְּלוֹק, לא 126
 בלע, לא 130; לב 333–334
 במחיל, ל 197 (הע')
 בן, ל 269
 בן המלך, לא 5–20; 85–96; לג 304–308;
 לד 148
 בנר, ל 203
 בסר, כו 17–18
 בָּעוּר, לא 127
 בעל, כט 241
 בעל דין, בעל מום, בעל נפש, לא 130
 בקע, לא 266–267
 בַּר, לא 130–131
 בָּרַד, לא 131
 בָּרוּר, כט 240
 בריה, כט 87
 בְּרִית בָּשָׂר, לא 127
 ברך, כו 1–2; כט 241, לא 68; לב 59–62
 ברק, קל ציווי, לה 102
 (ה)בשני(ת), כו 10
 בָּשָׂר, לא 131
 בשרון, כו 17–18, 21
 בת (למלך), לא 243
 (ג)
 גאל, גאל את דמו, לה 136
 גָּבַח, לג 65
 גִּבְתָּהּ, לד 23–24
 גבן, התפעל, לה 43
 גדוד, כז–כח 185–186; ל 74
 גָּד(ו)ל-, לד 24
 גדלון, לב 112–113
 גדר, ראה גודר
 גדר, ראה גודר
 גובה, ל 202
 גוֹדֵר, לא 127
 גוי(ים), כט 241; לא 68
 גון, ראה כגון
 (ב)
 ב-, ראה על
 ב(=ל), לג 139
 באמת, כו 116
 באר, וְבָאָר, כו 28
 באר, מבואר כשחר, לא 126
 בָּאָשָׁה, לד 270–277
 בבל, לג 100
 בדל, ראה להבדיל
 בדלח, בְּדִלַח, כז–כח 258
 בָּדָן, לג 85–86
 בָּדָק, ל 9–11; לב 92–94
 בָּהוֹן – בָּהֶן, לד 21
 בוא, קל (+ על), לא 261–262
 בוא, בא על שכרו, לה 135
 בוא, הפעיל, כט 240
 בוכרייה, לה 129
 בון, ראה בין
 בורגן, בורגו, לא 151–152, 154
 בושח, כט 72–73
 בוישן, כט 87
 בָּזוּא, לא 126
 בזיקים, ראה בוֹיָקִים
 בִּזְיָקִים, כט 87
 בָּזָק, כז–כח 264
 בחור, לד 180
 בטח, קל, לה 114
 בָּנוּד, לא 129
 בִּי ראה בִּית
 בין, לא 111, 126; לב 339
 בין, הבין דבר לאשורו, לה 132
 בין, אוביל לפניך, לא 111
 בִּירִית- (= בִּרְיָאֵת-), ל 201, 216
 בישן, ראה בוֹישָׁן
 בִּית, כט 11 (הע') – 12 (הע')
 בית אל, כט 186
 בית ה', לא 68
 בית האיסורין, לג 274
 בית טראיף, ל 203
 בית לחם, כט 270
 בית מועד, לא 129–130

- גוסי, ראה גסה
 גופנין, כט 270
 גור, קל, לה 115
 גורל, לא 69, 70
 גורני, לא 154, 157
 גֹזֶז, כז-כח 217
 גוילות, לב 114
 גֹזֶז, לא 127
 גור, כט 240, ראה גם גֹזֶז
 גור את דינו, לה 136
 גט כריתות, לא 127
 גידולין, ראה גדלון
 גִּיָּה, לא 131-132
 גייסים, גייסיו, כט 87
 גישה, ל 301-302
 גִּלְגִּל (girgillus), כז-כח 186-188; ל 23
 גללה, ל 203
 גלף, נפעל, לא 127
 גמגם, כז-כח 14
 גמל, קל, לה 114
 גמר, קל, לה 114
 גִּמְר, ל 197 (הע')
 ג(י)נדרופס, ראה ק(י)נדרופס
 גנו, לב 161-162
 גסה, גוסי, גוסה, לד 157
 גִּפְסָן, גִּפְסָם, כט 87
 גִּר, כט 241
 גִּר אמת, לא 127
 גרה, קל, לה 115
 גִּרְעָה, לא 127
 גִּרְזִים, לג 318
 גת, ל 270
 (ד)
 דאב, ראה אדב
 דאג, כו 9, 21
 דאגה, כט 87
 דְּבִיר, לב 9-11
 דבק, ראה בדק
 דְּבָר, ל 32-34
 דבר אחר, לא 132
 דְּבָר, לג 274; לד 165-166
 דְּבָרָה, על דברתי, לה 138-139
 דגל, קל, לא 118-119
 דָּגֵר, לא 127
 דהם, תדהם, ל 71
 דוב, דובים, כט 85
 דורון, ראה דרון
 דורסיות, ראה הרדסיות
 דחה, כט 240
 דִּי, כו 118
 די והותר, לה 131
 דיב, ראה אדב
 דיבון, דימון, ל 221
 דין, מידיון, כט 220
 דין וחשבון, לה 202
 דלל, כז-כח 13
 דנדן, כט 220
 דפנות, כט 87
 דר(ו)דר, לב 30-31, 32-33
 דְּרָבָן, ל 18-21
 דרון, כט 73
 דרך, לב 90-92, 345-346; לג 77
 דרך, הדריך את מנוחתו, לה 135
 דרך צִלְחָה, לה 136
 (ה)
 האילון, לג 136-139
 הבטלה, כט 73
 הברה, כז-כח 15
 הבשני(ת), ראה בשני(ת)
 הגה, הגו (הגה), לג 65
 הדף, כט 210
 הוה, אהוה, כו 18
 הושע נא, לא 69, 70
 ה(י)בה, ל 202
 ה(י)זמי, ראה איזמא
 היגי, ראה אנא
 היה, לא 172-173
 הים האמצעי, ראה ים תיכון
 הלך, קל, לא 262
 הלך, מהלכים, ראה מהלכים
 הל(י)לו, לג 136-139

- הם – הן, כו 7
 המרה, ראה מרר
 הענדין, ראה ענדין
 הפך, קל, לא 268
 הפך, התפעל, כט 220–219
 הקוב־ה, לג 276
 הרגין, כז–כח 39–34
 הרדופני, רודיפנה, לב 109–108
 הרדסאות, רודסיות, לב 111–110
 (כ)הרף עין, כט 73
 התגבנות, לה 43
- (ו)
 וי, כט 73
 וכח, ראה יכח
 וכן, כו 117–104, לא 120
 ועוד, כט 162
 ותר, לב 106, 116
- (ז)
 זבנות, כו 17–16, 20
 זה ש־, כו 13–12
 זו, לד 18
 זו – זאת, לג 137–136
 זוג, כט 60
 זוז, לא 288–287
 זוטרא, כט 267
 זועה, כט 87
 זיע, כט 85
 זכה, כט 241
 זכות אבות, לא 127
 זכר, כו 279; לג 78, 240, 319
 (ב)זמרו(ת), לג 68–69, 239
 זקן, לא 69
- (ח)
 חבר, שחברה, לה 104
 חגי, ל 76
 חגר, כז–כח 38–36; לא 167–166
 חוב, כט 241
 חולם, כז–כח 90–93
 חולקים (=חלקים), לג 274
- חומה, ל 270; לג 86–87
 חוני המעגל, כט 266
 חופה וקידושין, לה 201
 חורן, 108
 חות דעת, לה 136
 חזה, כו 67
 ח(ו)זיר, לד 18
 חוק, התפעל, לא 262–263; 280–281; לג 77
 חוק, הפעיל, לא 173–174
 חזרת, לה 249
 חט, חָטִים, ל 270
 חטא, אָחַטָּנָה ראה חט
 חטיבה, כט 84
 חיה, לב 191–201
 חיט, אָחַטָּנָה, כט 69–70
 חיל – חִייל, לא 109
 חירם, לג 101–102
 חָלַב, לא 36; לב 346; לד 19
 חלונות, לה 165–169
 חלל, פיעל, כט 60–61, 62
 חלל, הפעיל, כו 33–34
 חלף, הפעיל, כו 33–34
 חליץ, כט 241
 חִלַּק, כז–כח 384
 חלק, כט 240
 חלקת צואריו, כז–כח 11–12
 חמורות, איש חמורות, לא 125, לב 333
 חָמַר, לד 22–23
 חנית, כז–כח 3–7, 8
 חנן, ל 236 (הע')
 חנן, יִחַנֵּן, ל 23
 חִנְחוֹן, לג 88–89
 חסדא, כט 266
 חסה, קל, לה 114
 חפה, קל, לג 65
 חפה, פיעל, לא 263
 חפץ, כו 12, 21; לא 173
 חפר פרות, חפרפר, כו 77; כט 132–135
 חצה, כז–כח 10
 חצור, לג 84 (הע')
 חצי, כז–כח 10

- חציר, לה 249
 חצרנות, כז-כח 321-322
 חָקָה, בחקתיך, לה 111
 חָקִין, כז-כח 328, 330, 338
 חקר, חקרני, לה 102-103
 חרגין, חרמין כז-כח 34-39
 חָרוּף נפש, לה 136
 חרישית, כט 85
 חרמין, ראה חרגין
 חרץ, לא 167
 חררה (חריה), ראה רוח
 חרש, חָרָשִׁים, לה 115
 חשמל, לה 48 (הע')
 חתם, כט 240
 (ט)
 טאק, ל 203
 טבור, כט 88
 טבל, לא 68
 טהרה, לד 168
 טוח, טחו עייני מראות, לה 139
 טוק טקלין, כט 75-76
 טכס, טיכוס איברים, לא 118-119
 טָל, כט 73
 טלי, ראה טלית
 טלית כט 85, 271; לד 167
 טלפון, כז-כח 384
 טעה, לא 109-111, 240; לב 338
 טַעַם, כז 34
 טעם, הפעיל, כז 34
 טען, לא 36
 טראף, ראה בית טראף
 טרמס, ל 212, 216
 טרסטוקולין, ר' טוק טקלין
 טַרְסָה, כט 241-242
 טשטיק, ל 203
 (י)
 יאב, קל, לה 115-116
 יאש (ש"ס), לה 4-5
 יבל, הפעיל, לא 111; לב 339
 יבמה, כט 241
 יבמות, כט 271
 יד, ראה ביד
 ידה, הפעיל, לא 68
 ידע, ל 89
 יהודה, ראה יודה
 יהודיד, לה 150
 יודה, לג 36-41
 יום, לד 18-19
 יוגית, כט 88
 יונק דבש, לה 43
 יוֹפִי- (נסמך), כט 82, 88
 יותר, ראה ותר
 יובל, ל 232
 יחסים (= יוחסין), לג 275
 יכח, הפעיל, כט 241
 יכח, להתוכח על, כט 60
 יכל, קץ כט 88
 ימים, ראה כימם
 ים המלח, ים סוף, כט 270
 ים תיכון, לה 41
 יגם, לד 154
 יסר, ל 86
 יָפֶת, יָפִיתָ, כז 205-208, 280; כז-כח 72, 182
 יציע, יצוע, לב 8
 יצחק, ראה איציק
 יקץ, הִקְיָץ, ל 156
 ירה, לה 9
 ירה, הפעיל, כט 241; ל 35
 יתָנָן, כט 6
 (כ)
 כגון, לג 142 (הע')
 כוכב, כט 84
 כול, הפעיל, לא 173-174
 כול, ראה גם כל
 (ל) כול לראש, ראה לכול לראש
 כולהם, לג 136
 כן, לא 167
 כוס, כט 196
 כָּחַשׁ, כז-כח 11
 כימם, ל 70

- ככה, כו 17
 כל, ראה גם כול
 כל (ה)יום, לה 113
 כל שהוא, כל שהן, כט 59–60
 כלכלב, לה 150
 כלה, לא 264, 281–282
 כלי, לב 309 (הע')
- כְּלִי (בהקשר), כט 82, 88
 כליבה, כט 85
 כלייה, כט 88; לר 169
 כלך, לג 129–134
 כמה, כט 88
 כמה ש, כמו ש, כמי ש, לג 141–142
 כמשיית, ל 66–67
 כן, ראה בכך, וכן
 כניסה, כט 85
 כנועני, ל 270–271
 כסת (בן ציצית הכסת), כט 60
 כֶּסֶף, ראה כסת
 כפיר, לב 363 (הע')
- כפר, לב 363 (הע')
- כפר, כֶּפֶר על/בעד, לה 16–17
 כפש, כט 48
 כרוז, לב 162
 כרכר, לא 167–168
 כרע, הפעיל, כט 240
 כרת, לא 174–175
 כתבי-, כט 61; 271
 קְתָנִת, כט 50
 כתת, כט 63
- (ל)
- ל (=כעבור), כו–כח 18
 ל (=ב), לג 134
 לְאִי (=לואי), כט 73
 לְאִין, לא 215 (הע')
- להבדיל, לד 236
 לוד, כט 117
 לָחָה, לה 316–317
 ל(ו)חית, לר 11–13; לה 79
 לחלח, כט 128
- לחלוחית, כט 73
 *לִחֵץ, לוֹחֵץ, כט 88
 לחש, כט 6
 לידה, כט 73
 ליטול (ῥῆσθαι), לא 154
 לימוד (=לְמוֹד), לג 275
 ליעזר, לג 36–41
 לכול לראש, לה 134
 לכלך, כט 128
 למד, כט 73
 לסטיות, כט 73
 לסטיס, לוסטיס, כט 73
 לעזר, לג 36–41
 לפיכך, כט 84
 לָפַס, לָפַס, לה 129
 לקח, כט 241, 242; ל 21–23; 34–35; לר 320
 לשכה, כט 84
- (מ)
- מאד, כו–כח 14–15
 מֵאָחַד, לה 251
 מאן, כט 241
 מארכן, ראה מברכם
 מבוכה, לה 146, 150 (הע')
- מבער, ל 67
 מבקר, לא 70
 מברכם/–ן, לב 106–108, 116; לג 79
 מְגִדוֹ(ן), לג 22; 85, 88
 מגילה, כט 241
 מדי, כט 74
 מִדָּע, לה 41
 מדרון, כט 88
 מדרש, כט 83
 מַה, לא 33–34; לב 267–270; 371–372;
 לה 244
 מהומה, כט 84
 מהלכים, כו 93–96; כו–כח 188; ל 23–24;
 לא 160
 מוסף, ל 5–8
 מוסר כליות, לר 237–238
 מוצמת, ל 203

- מושלם, לִד 72-74; 237-238
 מזבח הדפוס, ראה מכבש הדפוס
 מזבנות, ראה זבנות
 מזוזה, כט 242
 מזל, לב 162-163
 מזנון, ל 181-196
 מְחַבֵּר, כו 32-33
 מחוור, כו 9-10, 21; לִד 5-19, 183-184, 267-269
 מחוקק, לב 274
 מחל, ראה במחיל
 מחליה (ש"ט), לה 5-6
 מחלקות (= מחלוקת), לג 275
 מחקר, כט 83
 מטרופולין, כט 73
 מי ש, כו 12-13
 מים, ראה עמד במים
 מיש(ו)ר, לג 103
 מכבש הדפוס, לה 41
 מכונה, לִד 149-152
 מכלסה, ל 203
 מכמס, כט 52
 מכ(א)ן, לב 103
 מְכַר, כט 73
 מכרוך, ריש מכרוך, לִד 94-97
 מכתם, לג 108
 מלא, ואמלא, ל 71
 מלאה, לִד 152
 מלוא פום, כו-כח 143-144, 239-240
 מלוח, כט 84
 "מלך" (= חולם), כו-כח 86-87
 מלך גדול, ל 67
 מים השלילה, לא 118
 מְמַנֵּה, כו-כח 40-43
 ממועט, לג 275
 ממשלה, כט 83
 מן, כו 8, 20; לה 246
 מנהג(ה), כט 73
 מנין, כט 89
 מסה, התפעל, לא 119
 מסטירין, כט 74
 מסך, לִג 72-73
 מסמר (מן) הצלוב, כט 59
 מעדר, כו-כח 2-3, 8
 מעט, ראה ממועט
 מעיים, כו-כח 11-12
 מעל, כט 241
 מעשים, ראה עשה
 מצא, כו-כח 15-16
 מְצַח, לִד 143
 מצר, לא 118
 מקום, כט 243
 מקח, כט 89
 מקצון, ראה מברכם
 מקרה בלתי טהור, לה 131-132
 מר (= לא מתוק), כט 73
 מר (= אדון), כט 266
 מראל, ל 79
 מרד, ראה מרוד
 מרה, ראה מרר
 מרוד, לב 90
 מרמר, התפעל, לב 344-345
 מרר, הפעיל, לב 89-90; 344-345
 משה, משי, כט 77-79
 משטינין, כט 73
 משלם, ראה שָלם, מושלם
 משמן, כט 83-84
 משמרת, ל 9-10
 משמש, כט 77-79
 משנה המלך, לה 172-174
 מְשַׁעַן, משענת, לב 274
 מתינה, "כמעט מתוג", כט 24-26
 מְתֵם, לא 281
 מתק (ש"ע), כט 89
 (ב)
 נא, לה 113-114
 נאץ, לב 96-97
 נבות, כו-כח 12
 נבט, להביט, לג 276-277
 נבלה, כט 241
 נבע, הפעיל, לה 43
 נג(ו)ה, לִד 20-21

- נדן, לד 170
 נדף, כט 3-5, 210
 נהג, לב 94
 נהק, קל, לב 94
 נואי, כט 73
 נוד, לא 168
 נוטריקון, כט 89
 נוקלירוס, נוקורור, כט 245-246
 נורא(י), כו 122
 נפקלירוס, ראה נוקלירוס
 נזק, לב 164-165
 נָחַש, כט 6
 נחת, כז-כח 12-13
 נטיל, נטילי כסף, כט 224
 נטל, ל 23; לא 175
 נטש, לא 168-169
 נכה, הפעיל, לא 176
 נמק, התפעל, כט 220
 נַגְסִים (= נַגְסִים), כט 89
 נסה, לא 121-122
 נעל, נפעל, לב 56
 נעץ, קל, לב 96-97
 נצר, קל, לב 95-96
 נקדוד, כט 245-246
 נרתיקה, כט 86
 נרתק, כט 73
 נפל, התפעל, כט 217-221
 נצח, פיעל, לא 264
 נצר עדות, כז-כח 308
 נקי, כט 241-243
 נקק, קל, לב 94
 נשא, ל 22-23; לא 176-178
 נשא יד אל, כז-כח 311
 נשא על שפתיים, כז-כח 305
 נָשַׁר, כז-כח 290-294
 נתך, לא 264-265, 281
 נתן, לא 261-268, 269
 נתן, יתנני, לה 311-312
 נתץ, לא 265
 נתר, הפעיל כט 240, 242
 נתש, לא 175, 280
- (ס)
 סבטיון, כט 270; לב 293
 סבלנות, לב 294
 סגן, ל 271; לד 170
 סדר, כט 85
 סודמי, לג 275
 סוכן, ל 271
 סוכר, כו 138-139
 סומא, סומים, כט 89
 סורסי, כט 74
 סכין, כט 73; לא 112
 סכך, לא 169
 סכניא, כט 270
 סכר, כז-כח 308
 סלוי, סליו, ראה שלוי
 סלכה, כט 52
 סלם, כו 23
 סמוך ובטוח, לה 131
 סמך, סְמַכְּוּי, לה 102-103
 סנהדרין, כט 271
 סניגור, כט 74
 סנסן, סניס, סנדין, לג 74-75, 320
 סער, הפעיל, לא 153
 ספסר, לג 106 (הע')
 סָפַר, כט 241
 סָפַר (שִׁיע), לה 313-315
 ספר, אספרם, לה 102
 ספרד, כט 268
 סקאי(ם), לד 153
 סרחון, כט 73
 טרס(ו)ר, לג 106
 סתיו, לב 115-116
 סתר, כז-כח 13
- (ע)
 עב, לא 180-182
 עבודה, לא 68
 עבודת פרך, לה 136
 עבט, כט 222-225
 עבירה, כט 217
 עבר, כט 60, 61, 73, 240; לב 165-166

- עבר על פני, כט 244
עול, המעול, ראה חוני המעול
ענן, ענמ, לא 121
עד (= שלל) כז-כח 13
עד-על, לג 140
עד איין, עדאן, ראה עדין
עד עולם, לב 31-32
עדות, כט 160-161
עדין, עדין, עדונה, לא 113-114; לב 75 (הע')
עֶדְשׁ, כט 73
עובר, כט 89
עוגב, כט 84
ועוד, ראה במקומו
עולבני, כט 73
עולם ועד, לב 32-33
עונש, כט 90; לד 169
עוקבא, כט 267
עוקצין, לד 169
עור, לה 11-14
עוש, ל 248-249; לב 117-119
עות, ל 248-249
עזב, קל, לא 269
עזוב, ל 175-178; לא 80, 160, 240
עטרות, כט 52
עית, כז-כח 290-294
עין מצרי, כז-כח 381 (הע')
על (= ב), לא 283-286
על - (א)ל, לג 139-140
על - עד, לג 140
על אחת כמה ואחת כמה, לג 275
עלה, לא 178, 269; לה 247
עלה, יתַעַל, כז-כח 179-180
עלה לכסא, לה 115
עלה על לב, כז-כח 305
עלל, ועללתי, כז-כח 11 (הע')
עלץ, לא 268
עם, כט 73
עמד, לא 265, 266
עמד במים, לב 125-126, 264
עמר, כז 14
ענדין, כז 10
- ענה, ל 70
ענן, לא 180-182
עֶצֶה, לד 59-60
עצור ועוזב, ל 175-178; לא 80, 160, 240;
לג 70-71
עצלות, לה 43
עצמות, לה 138
עֶקֶב, לא 215-216
עֶקְרוֹן, לג 18-24
עָר, לד 11-13; לה 79
עָר ועונה, ל 173
עָרֵב, עָרִיבִים, לא 119-120; לד 169-170
ערב, כט 222-225; לב 166
עֶרְבוֹן, לג 23
"עֶרְוָה", כט 242
ערייה, לג 275-276
עֶרְעֵר, כט 7
ערער, פִּלְפִּל, לב 127-128
ערץ, לערץ, לה 80
עשה, כט 216-217; לב 117-119
עשה, עוֹשִׁין, כט 60
עשה, עֲשִׂיתִי, לה 104
עשה בית, לא 169
עֲשׂוֹ, הר עשו, כט 269
עֲשָׂרָה, כז 30; ל 146; לא 33; לב 267-271,
374, 373
עֲתָה, לה 41
עתם, ועתם, כז 145
- (פ)
- פֶּאֶה, כט 241
פדהאל, לג 62-63
פדין, כט 90
פה, ל 200
פה, ראה פיות
פוטיפר, ל 12-17
פושרין, כט 73
פוז, לא 169-170
פִּחָה, כט 59
פחות, כט 90
פטר, כט 240

- צִלְחָה, ראה דרך צלחה
 צלילות, כז-כח 339
 צִלְע, לב 8-9
 צעד, לא 170
 צפון, לג 98-99
 צפורן, כט 73
 צריח, לג 300-303
 צרך, לב 167-168; לג 276
 צרפת, כט 268
 (ק)
 קאליע, לד 169
 קבל, פיעל, ל 22
 קבץ, לא 266
 קברניט, כט 74, 90
 קָדַשׁ, קָדַשׁ, לה 318
 קהל, לא 68
 קָהַל, כז-כח 15
 קודם עד שלא, לג 142-143
 קול קורא במדבר, לה 134
 קָנַם, כז-כח 14
 קוצר יד, לה 136
 קור רוח, לה 136
 קָטַן, ל 85-86; לד 154
 קָטַן מ-, לא 170-171
 קטריקו, לב 122-124
 קיחה, ל 300-301
 קינקן, כט 90
 קָיַץ, כז 63
 קלה, כז 1
 קָלַע, לב 9
 קלת, כט 90
 קמיע, כט 90
 קמץ, לא 115-116
 קמצוץ, לא 115-116
 קָן, כט 242
 קנה הסוכר, כז 138-139
 ק(י)נטרומוס, לה 207-210
 קנקן, ראה: קינקן
 קנץ, כז-כח 13
 קפֿדנעטן, כט 73
 פיות, כט 85
 פילוטין, ל 203
 פימליא, כט 74
 פיס, והפצתיך, כז 17
 פלא, נפליתי, לה 106
 פלא, הפעיל, לה 138
 פמליא, ראה פימליא
 פנק, לב 163-164
 פסח, כז-כח 127-130
 פֿסטח, לא 69
 פסת היד, כט 73
 פֿעַם, כט 48
 פער, כז-כח 10
 פצה, ראה פיס
 פצר, הפצר, לב 6-8
 פקד, כז 12; לא 178
 פרוע לשמצה, לה 131
 פרנה, ל 210, 216
 פרסי, כט 74
 פרקד(ן), לא 114, 240
 פרקליט, כט 74
 פשט, כט 240
 פשע, כט 241
 פשפש, כט 90
 פתאום, כז 123
 פתח, כט 240
 פתילה, כט 90
 פֿתָן, כט 116
 (צ)
 צבי, כט 243-244
 צדר, פיעל, לה 43
 צדיק, כט 242
 צִדָּף, לא 293
 צור, כט 115-116
 צור, לא 170
 צידון, כט 115-116
 צינה, לב 166-167
 ציפורי, כט 269
 צלוב, כט 59
 צלח, כז-כח 82-83

רומח, כז-כח 7-9	קסדוקיא, כט 269
רוץ עם, כז-כח 17-18	קסז, כז-כח 82
רוץ (= σορός) לא 154	קסץ, כז-כח 82-83
רחוב, לג 85	קפצ(ו)ן, לא 293
רחלים, רחלות, כט 60	קפרס, לה 196
ריטני, ראה רהיטני	קצָבָה, כט 84
רינה, לה 138	קצות העם, כו 3-4
ריש לקיש, כט 266-267; לג 41-42	קצין, כו 3-4
רי"ש מכרוך, ראה מכרוך	קציר, כו 63
רמים, כט 7	קצרן, ראה מברכם, ארכן
רנן, פיעל, לא 179	ק(ל)קראת, לא 160
רעש, כז-כח 15	קָרַב, לה 116
רסאות, כט 85	קרב, לא 268
רצה, כט 241, 242; ל 32	קרבה, כט 85
רצוי, כו 64	קרבן (= Kāra-bān), לד 61-62
רצון, ל 32	קרדום, כט 64
רצינות, לה 150	קרץ, ל 87-89
רקיץ מצות, ל 3-5	קשָׁט, קשט, לד 57-58
רָשַׁע, כט 242	קתיגור, כט 74
רשע, הפעיל, לא 179	
	(ך)
(ש)	ך' (= רבי), כט 91; לג 108
ש (=של), לג 140	ראש, ל 89
שאול, ראה אשאול	ראש השנה, לא 70
שאַר, כז-כח 295	רבבה, לב 33-35
שבא, ראה שוא	רבון, כז-כח 214-217; כט 90-91; לג 69
שבות, שבית, כז-כח 305	רבי, רב(י) נו, כז-כח 282, 283; כט 106; לב
שבח, כט 91	104-106, 116; לד 169
שבט, ל 243-247; לב 272-275; לג 80	רבק, כז-כח 16
(ב)שבע עיניים, לה 138	רגזה, כט 91
שבר, כז-כח 11	רגל, לא 119
שבת, כט 241	רָגַל, כט 242, 243; לד 19
שָׁבַת, כט 117; לא 69	רגלים, לא 121
שִׁבַּת בראשית, לא 131	רהיטני, ריטני, לב 109-110
שוא, שבא, כט 15-16	רודיפנה, ראה הרדופני
שואבה, כט 91	רודסיות, ראה הרדסיאות
שוב, כט 240; ל 29-31; לא 267	רוח, לב 97-98
שוה, כז-כח 79-83	רוח החיה, לה 137
שוה, וְשָׁתָה, כז-כח 81, 83 (הע')	רוחא, ראה רוח
שוחר (ש"ם) ל 80	רום, לה 247
שוט, לא 171	רומא, כט 269

- שועלים קטנים, כט 132–135
 שופט, ראה: שבט
 שותף, לא 113
 שזר, פועל, הופעל, כט 92–93
 שחה, ל 89–90; לא 79–80
 שחמומית, כט 73
 שחת, הפעיל, לא 266
 ש(י)זפין, לה 129
 שום, לה 245
 שים עדות, כז–כח 308
 שיירה, כט 91–92
 שית, ראה שמיר ושית
 שכח, כז–כח 11
 שכר, משכירין, לג 78, 240, 319
 של, כז 10–11
 שלום על (ישראל), כז–כח 297–302
 שְׁלַח, כז 62
 שלח, כז–כח 306
 שליו, שליו, לב 115–116
 שָׁלַם, מְשַׁלֵּם, מִן שָׁלַם, לד 72–74, 237–238
 שלף, לה 318
 שמא, כט 92
 שמים רמים, לג 102–103
 שמיני עצרת, לה 134
 שמיר ושית, לב 99–102
 שמע, הפעיל, לא 171
 שנה, פיעל, לב 92
 שָׁעָה, כט 92; לג 89–90
 (עד) שעת ש-, לא 151
 שפוד, כט 92, לא 112
 שפט, ראה שֵׁבֶט; לג 3–6
 שקף, לא 171–172
 שקר, כז–כח 307
 שרפרף, כט 86
 (ת)
 ת', ראה את
 תאב, קל, לה 115–116
 תאום, לד 21–22; ראה גם: תיום
 תבלול, לג 282
 תָּבֵן, לד 19
 תבר, תובר, לג 282–283
 תגלית, לה 150
 תגר, ראה תיגר
 תגרין, כז–כח 34–39
 תהו, לב 36
 תואר, לה 43
 תובר, ראה תבר
 תוך, לה 116
 תוך, לג 284–285
 תופי, לה 41, 43
 תוכן, ל 204 (202)
 תופים, כט 85
 תורה, כט 241
 תורָמֵל, כט 92
 תושבחות, כט 92
 תוז, לג 285–288
 תחח, לג 288
 תְּחַיֶּה, כט 73
 תחר, פיעל, לה 43
 תיג, לג 288–289
 תיגר, כט 73
 תיום, תיומת, לג 280–281, ראה גם: תאום
 תיישנות, לה 150
 תימוז, לג 292
 תימן, לג 293–294
 תיפלה, כז–כח 339
 תיק, כט 86; לג 289
 תלה, כט 240
 תָּלַם, לג 289–291
 תלמיד חכמים, לג 276
 תלתן, לג 291
 תָּם, כט 241
 תמד, לג 291
 תמחוי, ל 181–196; לג 292–293
 תמיד, ל 5–8
 תמכה, לג 293
 תמם, הפעיל, לא 281
 תספורת, לג 294
 תעה, ראה טעה
 תערוכה, לה 150
 תעשייה, לה 150

- תפילה, כט 241
 תפית, לג 294
 תקע יתד במקום, לה 134–135
 תרגיל, לה 150
 תרוד, לג 295
 תרומה, כט 85
 תרונתק, לג 296
 תרוז, לג 295–296
 תרשיש, ל 223; לד 318–319
 תשוה, כז–כח 81
- א ר מ י ת**
- אבד, ראה סבד
 אבד אשם, כז–כח 305
 אבעית אימא, כט 161 (הע')
 אֶדְרָא, לא 132–133
 אחרא, כט 193–194
 איך, ל, 216; לר 135
 אימא לך לעולם, כט 164
 אינש איירי בהון, כט 163
 אלא הכי איתמר, כט 163
 אלהין, לה 251
 אמוהי, לד 134–135
 (ד)אמר מר, (ד)אמרת, כט 164, 165
 אמתלא, כט 61
 אנשתה, לב 367
 אסותא, כז 130–131
 אספא, לא 79
 (ו)אף זי, לד 133
 ארוסת, לד 312
 ארוש, לד 125, 316
 אשם, ראה אבד אשם
 אשמדבח, לד 68–69
 אשר, ראה פנה באשר
 אתא, אתאי, לה 34
 אתערותא דלעילא, לא 133–134
- במאי עסקין, כט 162–163
 -בע- (= בעלמה), ל 26–28
 בעה, ויבע(ה), לה 246
 בעה ראש, כז–כח 306–307
 ברי לי, כז 131
 בשלמא, כט 164
 בתין, ל 204
 גברה ההו, לה 216
 גומרה, ל 74
 גור עדיא, כז–כח 308
 גלגלתנם, כט 190
 ג(י)רדן, לב 119–121, 340
 דאמר מר, דאמרת, כט 164, 165
 דוד, דודהי, כט 197
 דינא, לא איתי דינא, לד 135
 דמי דתי, לד 317
 -דק- (= דקרן), ל 25–26
 דרה, ל 204
 דשנא, כט 192
 האי מאי למימרא – פשיטא, כט 164
 האיתמר אמר – האמר, כט 164
 הוא מותיב לה והוא משני לה, כט 163
 הוה, הוי(נן) בה, כט 161 (הע')
 הורר, לד 126, 317
 הונשתון, לד 126
 הופתיסתי, לד 126, 134, 316
 היכא קמבעיא לן, כט 163
 היכי דמי, כט 162
 הכי משכחת לה, כט 162
 הכא היכי דמי – הכא במאי עסקין,
 כט 165
 הן להן, לה 251
 השתא יש לומר, כט 165
 וכן מתניתין לרב, כט 164
 ועוד (האמר), כט 162, 163
 ופליגי תנאי בעלמא, כט 162
 וקשיא לן, כט 162
- בין, אוביל לפניך, לא 111
 ביתאל, כט 186
 בית מיסני, ראה מוסני

- זכרותא, לד, 126, 315
זער, לד 132
- חבו, כז-כח 305 (הע')
חבל, יחבל, ל 24
חגה, יחגה, כט 193-194
חוג, ראה חגה
חוה, לחויה, לה 250
חלקותא, לד 135
חסן, מהחסן, כט 193-194
חסן אתהחסינן, לד 134
- יבל, אוביל לפניך, ראה בין
יקר, איקר, לה 27
ית, ראה ת'
יתר, הותר, יהותר, לד 136
- כנון, לא 142 (הע')
כלהו שיטה אחת, כט 163
כמא ד, לג 141-142
כמאן ד, לג 141 (הע') - 142 (הע')
כמראלה, כט 195
כנם, לד 134
כסא, כט 196
כתב, כט 196
- לא ידעינן תיקון, כט 164
לא עד, לעד, לב 367 (הע')
לא פליגי... כי פליגי, כט 161 (הע')
לבנתא, לה 5
להן, ראה הן להן
לימא, כט 162
לעד ראה לא עד
- מאי טעמא, כט 164
מאי לאו תנאי, כט 165
מ(א)ן ראה כמאן ד
מדעם, מה דעם, ל 216
מוסוני, בית מיסני, ל 207
מות, מאיתת, לד 313
מחוררתא, כט 165
- מי איכא לאסוקי אדעתא, כט 163
מיתיבי, כט 163, 165
מלה לבה, תמלי לבת, כט 189
מלל מלן לחית, כז-כח 307
ממילא נסבא, כט 163
מני הא - הא מני, כט 164
מראל, ל 79
מתקיף לה, כט 165
- נאב, והתנאבו, לה 249-250
נגדותא, לד 317
נגע, יחגע, כט 193 (הע'); לב 252
נדש, לא 280
נוח, ראה תנח
נוק, ויזקן, לה 246
נכה תכזה בחרב, כז-כח 305
נסך לחם, כז-כח 307, 313; לה 247
נצח, אתפעל, לא 280-281
נציח, לד 312
נצר עדיא, כז-כח 308
- סבד, איסתבד, לד 282
סבר, איסובר, לד 282
סברוה, כט 163
סכר, כז-כח 308; לה 252
סתמא תנא, כט 163
- עבד מרמת, כז-כח 308
עבדין, לד 69-70
עבידתא, כט 216-217
עבר, יעברנה, כז-כח 306 (הע')
עדרן, עדרן, ל 163-174; לב 409-411
ועוד (האמר), ראה במקומו
עיר, ל 173
עשת בלבב, כז-כח 306
- פולסא, לא 183-188
פילס, לא 183-188
פנה באשר, כז-כח 306
פסחא, לא 69
פתיתו, לד 131

תנח, לאתנחיה, אתנחתניהו, לד 282; לה 30
תרגם, כט 162

כנענית

אלגם, לג 99–101, 109–110
ארש, ל 236
בתאל (= *baṭṭal*), לג 106
זכר, ראה סכר
כ(ו)ן, לג 102
מ(א)ש, ל 234 (הע')
מתם, ל 234 (הע')
סכר, ל 234
עבדלאי, ל 237
פן, לג 104
רבתן, לג 104
שמם רמם, לג 102–103
תנת, לג 104

אוגריתית

אב, כז–כח 16
אֶד, ל 267
אדב, אֶתדב, כז–כח 14
אורֶדֶר, ל 267–268
אֶח, ל 268
אמר, י(א)תמר, לג 236–237
ilku, ל 268–269
אנה, וֶאן, כז–כח 13
אֶנֶת, ל 268–269
אֶשדך, כז–כח 12
אֶת, ל 269
אֶתֶר, ל 261–263
אֶתֶרין, ל 269
בד, כז–כח 18
בהת, כז–כח 15
ba-aḥ-ḥu-tu, לד 180
בן, ל 269
בנש, ל 269–270
bir, ל 269
ברד, לא 35–36
גנן, גנן, ל 86; לא 36
גה, כז–כח 14

קטר, לה 159 (הע')

קיקן, לא 36

קליל, לד 311

קן מגילתא, לא 111

קן קולמוסא, לא 111

קרחא, קרחא, לב 119–121

קרי, לה 59

קרייה, לה 213–215

קשט, לד 131–132

קתני – אמר מר, כט 164, 165

קתני עלויה, כט 165

ראם, לד 132–133

רבעה, ל 204

רוח אפוא, לה 246

רום, תהרם, לה 247

רונדכן, לה 159

ריב, כז–כח 308

רקה, לה 247–248

רקק, לה 247–248

שאן, כז–כח 309 (הע')

שום, לה 245

שטפוהו רבנן ל... , כט 164

שים עדיא, כז–כח 308

שירין, ל 202

שלח לשן בין, כז–כח 305–306

שלמא, ראה בשלמא

שמע, ישתמע, לה 249

שקר, לה 251

שקר ב... , ל... , כז–כח 307

שקרתא, כט 196–197

שתי, לד 132–133

ת', כז 18

ת(י)בעי, כט 163, 165

תבר, לא(י)תברא, לה 80

תוי, לה 245–246

תור, לאתורא, ראה תבר

תחות, ראה מן תחות

תיקו, כט 164

עקשר, כט 7	גלה, ל 270
עָר, ל 271	גת, ל 270
פֶּאֶמַת, כט 48	דָּד, ל 270
פּהי, ל 271	דלל, כו-כח 13
pilku, ל 268-269	דרת, ל 258-259
פֶּעַן, כט 48	הבר, יהבר, כו-כח 15
פֶּעַר, ויפֶעַר, כו-כח 10	u-wu, ליד 180-181
צד, כט 8	הן, ל 261
צלה, יצלי, לה 8-10	הת, כו-כח 16
serretu, ל 272	חָדָד, ל 270
קטן, ל 85-86	חֹט, ל 270
קלע, ל 272	חטת, כו-כח 10
קנץ, תקתצן, כו-כח 13	חלב, לא 36
קץ, כט 8	חלקם, כו-כח 11-12
קרץ, ל 87-89	חמת, ל 270
רבתם, כו-כח 12	ידע, ל 89
רוט, ירט עם, כו-כח 17-18	יסר, ל 86
רחם, ירחם, כו-כח 11	ירדם אָרץ, כו-כח 18
רת, ל 87-88	כחה, כו-כח 11
שדין, ל 272	כלה, לב 372-373
שלמם שלמם, כו-כח 18-19	כסל, כו-כח 16
שמרר, כט 7	לא, ליד 182-183
תברן, כו-כח 11	מאָד, כו-כח 14-15
תדי(ן), ל 272	מאָהד(ה), ליד 183-184
תכח, יתכח, כו-כח 11	מוזע, תמוזע, לה 7 (הע')
תנאָד שבעד, ל 89-90	ממע, כו-כח 11-12
תרביץ, כו-כח 16	מסרר, כו-כח 13
תרמל, כו-כח 16	מצד, כט 8
	מצמת, ל 271
יידיש	מרעֶתם, כו-כח 15
אודקע, ראה וודקע	נחת, כו-כח 12-13
אונדיצע, כו 126	נער (י), תערך, לה 11-14; ראה גם עֹר
אָנט, כו 129	עוד, תעתד, כו-כח 13
אסותא, כו 130-131	עֹר(י), עִיר(י), תערך, לה 11-14; ראה גם נֶעַר
באהאונט, כט 224	על, כו-כח 18
בהלן, ראה בעלן	עלל, תעלל, כו-כח 11
בהמה, כו 131	עלץ עלצם, כו-כח 18
בוד, כו 126	עם, כו-כח 17
בורא, כו-כח 135	עמנר, ל 270
בלען, ראה בעלן	עצר, כו-כח 17
בן בית, כו-כח 135	

שבועות, כז-כח 140
שטאַרציל, שטערציל, כו 129
תענית, כז-כח 134

ע ר ב י ת

אדרע, דרע, כט 52
ג'סון, לג 294
זיילע, ל 202
מחמאס, כט 52
מלעב, לג 204-205
מסתאנף, כט 20-21
מצ'ותא, כו 24-27; 269-278; כז-כח 66-
כט 9, 21
מתזאוג', כט 37
נבב, תנביב, לג 205
נצבה, כט 21
סואלף, כט 21
ספּל, ל 203
עטארוס, כט 52
פנ', כט 21, 137 (הע')
צלחד, כט 52
קדום, כט 64
שנוטה, לג 283 (הע') - 284 (הע')
תאבתה, כט 21
תנביב, ראה נבב

יוניית ורומית

follis לא 183-188
girgillus כז-כח 186-188
αἰθών - χιτών כט 50, 56
ναύ - ἄλῃρος כט 245-246
Σιδων כט 115-116
τυρος כט 115-116

בעל הבית, כז-כח 134-135
בעלן, בלען, בהלן, כז-כח 58-65
בראשית, כז-כח 139
כרי לי, כו 131
נאך, כו 133
נעוועלב, כו 126
דעקל, כו 129
דריידל, כו 133
וואנצ(י)עס, כו 127
וודקע, כו 126
ווענדקע, כו 126
חיות, כז-כח 141
טרענדל, טרענדערל, כו 133
יוכבד, כז-כח 134-135
כהנים, כו 131
פלה-שערבלעך, כו 134
לאד, כו 126
לאטקעס, כו 135
לימוד, כז-כח 136
מודה אני, כז-כח 135
מעשקערע, כו 126
נאזן, נעזער, נעז, כו 134
עלייה, כז-כח 138
ענטל, כו 129
פאקרישקע, פאטריטשקע, כו 129
פארפל, כו 131-132
קאטשקע, כו 129
קאך, קעך, קיד וכו', כו 125-126
קלייט, כו 126, 129-130
קערה, כז-כח 141
קראם, כו 126
ראש השנה, כז-כח 135
רק, כו 131

מפתח מראי מקומות שנידונו*

מקרא

בראשית

ב, יז: לג 8; ד, ה-ז: לב 353-354; יט, יג: לג 8; לא, ב: כו 99; לא, נב-נג: לב 355; לג, ג: ל 90; לדר, ל: לג 8; מט, י: ל 245; לב 275.

שמות

כג, כ-כא: לג 236-237; כג, כט-ל: כו 99; כד, א: ל 90; לדר, כט, לה: לג 11.

ויקרא

ז, לו: לה 122.

דברים

כח, לח-לט: כז-כח 309 (הע'); לג, כד: כו 64.
יהושע

ה, ו: כו 99; ט, כה: כז-כח 304; י, יב: לב 5-6.

שמואל א'

ב, כו, כט: כו 1; טו, כב-כג: לא 6-8; יח, ז: לב 33-35; יח, יג: לג 11.

שמואל ב'

ד, ו: ל 270; ו, כ: כו 1.

מלכים ב'

טז, ו: לד 148; יט, טז: כז-כח 304; כב, ד: כו 96-97, כז-כח 181, לא 272, 281.

ישעיהו

ב, ז-ח: כז-כח 1-9, 310; ב, כ: כו 77, כט 133-135; ב, כא: ל 220; ב, כב: ל 221; ג, ד, יב: כו 103; ה, ו, יג, יט: ל 219-220; ה, יד: כז-כח 10; ט, ב: ל 231; י, יח: כו 187-188; כא, יג: ל 231; כב, כד: ל 85-86; כג, טז: כז-כח 11; כד, ה: לג 7-8; ל, ל: כז-כח 13; לג, ב: כו 99-100; לח, יב (מגיש א): ל 179-180; לח, יג: כז-כח 80; לח, יד: כז-כח 13; מא, ט: כו 4; נ, ד: ל 248-249; נא, יד: ל 220; סג, ז, יט: כו 100.

ירמיהו

יז, יא: כז-כח 10; יח, טז: לב 30; יט, ח: לב 30; לא, טו: כו 100; מט, יט: כו 98; נ, מד: כו 98; נא, ג: כז-כח 179-180.

יחזקאל

טז, ל: כט 189; כו, יג: כז-כח 311; מא, ח: כו 6.

יואל

ב, ח: כו 62.

עמוס

ד, י: לג 15-17; ו, י: לד 133.

* במפתח זה לא הובאו מראי המקומות שנידונו במאמרו של פרופ' טור-סיני "בעקבות הלשון והספר", כו 77-92, 184-204. הדברים נאספו לספרו "פשוטו של מקרא".

מיכה

ד, ב: כז-כח 1-9; ז, יט: כו 101.

נחום

א, ט: לד 235.

חבקוק

א, יג: לד 234-235; (פֶּשֶׁר חִבְקוּק) א, יד: לד 235; ב, ג: כו 207; ג, יז: כז-כח 309 (הע').

חגי

ב, כא-כב: לד 185-186.

זכריה

ז, ז: כז-כח 304-305.

תהלים

טו, ג: לא 284; יח, ב: כז-כח 11; יט, ה: כז-כח 14; ל, יד: לה 247; מב, ב: לב 355-356; מה, יח: לב 32-33; ג, יט-כ: כז-כח 305-306; נה, כד: כז-כח 10; עח, טט: כט 7; קיט, צ: לה 102; קלג, ב: לה 101.

משלי

ח, כו: ל 89; יח, ה: לב 358-356; יט, יג: לב 30; כו, טו-טז: לב 30.

איוב

ח, ח: כו 101; כב, כ: כו 102; כד, כד: כו 101.

שיר השירים

ב, ז: כז-כח 17; ב, טו: כט 132-135; ח, ד: כז-כח 17.

איכה

א, ב: כו 82.

קהלת

ו, יב: כו 102.

אסתר

ז, ט: כז-כח 307.

עזרא

י, ג: כו 102.

נחמיה

ד, טו: כו 102.

דברי הימים א'

טז, יט-כא: לג 11-12.

משנה

ברכות ה, ג: לה 194; ז, א: לה 195.

פאה א, ה: לה 128; ח, ח: לה 196.

דמאי א, א: לה 128.

פלאיים א, א: לה 128, 195, 196; ב, ב: לה 127 (הע'); א, ט: לה 196.

שביעית פב, מט: לה 195; ז, א: לה 128 (הע'); ז, ה: לה 127; ח, ב: לה 128.

תרומות יא, ד: לה 127.

מעשר שני א, ז: לה 128.

יבמות א, א: לה 202; ז, ד: לה 200.

קידושין א, א: לה 201–202.

תוספתא

כתובות ז, ט: לה 198–200.

מכילתא

ויהי בשלח, פרשה ו: כט 62.

תלמוד בבלי

קידושין ב ע"א: לה 202.

תלמוד ירושלמי

נידה ג, ב (נ ע"ג): כט 75–77.

מפתח דברי ביקורת וסקירה

המפתח ערוך על פי שמות מחברי הספרים. הסדר: שם מחבר הספר, שם הספר ושנת הדפסתו, שם כותב הביקורת / בין קיום אלכסוניים, מספר הכרך של "לשונו" ומספרי העמודים.

אבן-שושן, אברהם: המילון החדש, כרך ראשון: א-ד, תשכ"ו / ש' אשכנזי / לא 123–137, 217–234 / 299–310.

אפשטיין, יעקב נחום הלוי: דקדוק ארמית בבלי, 1960 / י' קוטשר / כו 149–183.

בן-חיים, זאב: כתבי פרופ' זאב בן-חיים, רשימה ביבליוגרפית / ר' מירקין / לב א-ג.

גייטין, שלמה דב: סדרי חינוך בימי הגאונים ובית הרמב"ם, תשכ"ב / י' בלאו / כו 281–284.

הרדוף, ד"מ: מילון ומפתח למדרשי השמות התנכיים באגדה, 1960 / מ"צ קדרי / כו 65–66.

זלוטניק, דב: מסכת שמחות, 1966 / גב"ע צרפתי / לא 150–159.

ייבין, ישראל: כתר ארם צובא ניקדוד וטעמיו, תשכ"ט / מ' ברויאר / לה 85–98, 175–191.

ילון, חנוך: מבוא לניקוד המשנה, תשכ"ד / גדעון הנמן / כט 198–202.

מלביים, מאיר ליבוש בן יחיאל מיכל: אילת השחר – תרי"ג כללים בלשון בניד פרקים / מ"צ קדרי / כז-כח 96–110.

ספן, רפאל: מילון הסלנג הישראלי, 1965 / ר' מירקין / לא 72–74.

צרפתי, גד בן-עמי: מונחי המתמטיקה בספרות המדעית העברית של ימי הביניים, תשכ"ט / י' בלאו / לד 144–147.

קאפח, יוסף: משנה עם פירוש רבינו משה בן מימון – מקור ותרגום, סדרים מועד-טהרות, תשכ"ה – תשכ"ט / י' בלאו / ל 54–60, לא 235–239, לב 399–401, לה 75–78; תהלים עם תרגום ופירוש... רבינו סעדיה בן יוסף פיומי, תשכ"ו / י' בלאו / לג 223–230, 317–318.

רבינוביץ, צבי מאיר: הלכה ואגדה בפיוטי יבני – מקורות הפייטן לשונות ותקופתו, תשכ"ה / ח' ילון / לא 118–122.

Baumgartner W., Hebräische Wortforschung, Festschrift zum 80 Geburtstag von W. Baumgartner, 1967; 67–66 לג בלאו / י' /

Baumgartner W., Hebräisches und aramäisches Lexikon zum Alten Testament von L. Köhler und W. Baumgartner, dritte Auflage, neu bearbeitet von W. Baumgartner unter Mitarbeit von B. Hartmann und E.Y. Kutscher, Lieferung I א; טב, 1967; 66–60 לג בלאו / י' /

Blachère R.; M. Chouémi; C. Denizeau, Dictionnaire arabe-français-anglais (Langue classique et moderne), Tome premier, – baqdûnis, 1967; 235–231 לג בלאו / י' /

- Fitzmyer J.A., The Genesis apocryphon of Qumran Cave I: A commentary, 1966; /גב"ע צרפתי/ ל"ג 128–115
- Garbini G. Il semitico di nord-ovest, 1960; 123–115, 58–47 /י' קוטשר/ כ"ט
- Gelb I.J., Sequential Reconstruction of Proto-Akkadian, 1969; 307–303 /י' בלאו/ ל"ה
- Gradwohl R., Die Farben im Alten Testament; eine terminologische Studie, 1964; 406–402 /י' בלאו/ ל"ב
- Guillaume A., Hebrew and Arabic Lexicography, 1965; 143–141 /י' בלאו/ ל"ד
- Guzzo Amadasi M.G., Le iscrizioni fenicie e puniche delle colonie in occidente, 1967; /גב"ע צרפתי/ ל"ד 140–137
- Jenni E., Das hebräische Pi'el. Syntaktische-semasiologische Untersuchung einer Verbalform im Alten Testament, 1968; 233–228 /י' בלאו/ ל"ד
- Kuryłowicz J., L'apophonie en sémitique, 1961; 74–68 /י' בלאו/ כ"ח
- Levy R., Trésor de la langue des Juifs français au moyen âge, 1964; 64–61 /מ' בניח/ ל' 61–64
- Macdonald J., The Samaritan Chronicle II (or Sepher Ha-Yamim) from Joshua to Nebuchadnezzar, 1969; 302–292 /י' בן-חיים/ ל"ה
- Malkiel Y., Essays on Linguistic Themes 1968; 316–312 /י' בלאו/ ל"ג
- Meyer R., Hebräische Grammatik³, 1966; 320–318 /י' בלאו/ ל"א
- Morag S., Vocalization Systems of Arabic, Hebrew and Aramaic, 1962; 76–73 /א' גרבול/ כ"ז–כ"ח
- Moscatti S. (et alii), An introduction to the Comparative Grammar of the Semitic languages; Phonology and Morphology, 1964; 156 – 136 /י' בלאו/ ל' 136 – 156
- Murtonen A., Broken Plurals; Origin and Development of the System, 1964; 278–275 /י' בלאו/ כ"ט
- Palache J.L., Semantic notes on the Hebrew Lexicon, 1959; 67 /י' בלאו/ כ"ז
- Sevenster J.N., Do you know Greek?, 1968; 227–225 /י' שפרבר/ ל"ד
- Tagliavini C., Storia di parole pagane e cristiane attraverso i tempi, 1963; 71–67 /גב"ע צרפתי/ ל"א
- Zafrani H., Pédagogie Juive en terre d'Islam; l'enseignement traditionnel de l'hébreu et du Judaïsme au Maroc, 1969; 310–308 /י"מ לנדאר/ ל"ה